

Կարգ

8

1990

დრამატურგია

ლაშა თაბუკაშვილი

ნ ა ტ ა ძ რ ა ლ ზ ე

მოქმედი პირნი:

- ბარები
- ენო
- თამარი
- მინა
- დავითი
- ლევანო
- გიგო
- ნათია
- თომა
- დემან
- ზურაბი
- გიორგი
- ხვიჩა

დრამა ორ მოქმედიდან

სურათი პირველი

(შინდისფრად განათებული სცენის კუთხე. სიღრმეში კათედრა, ზედ გაშლილი ვეება დოლიანტი. ბერის ტანისამოსში გამოწყობილი მემკვიდრე ფოლიანტს ფურცლავს. შემდეგ ფრთას იმარჯვებს ხელში, წერას იწყებს და თან კითხულობს საკუთარ დაწერილს).

მემატიანი — იდგა ტაძარი. იდგა ზედ ურჯულოს საზღვარზე, თვალწვდომელი შთის წვერზე. და იყო ტაძარს შეფარებული ხალხი მხნე და ზნეობითი. ლალი და გამრჩე, მრისხანე მტერთან და გულგადელი მოყვრად მოსული სტუმრის წინაშე.

იდგა ტაძარი. გამოხდა ხანი და მტრისგან მოსვენებულმა ადამიანებმა თანდათან მიივიწყეს ტაძრისკენ მიმავალი გზა. ფართოდ გადოკოლ ბილიკს ბალახმა გადაურბინა და ერთ დროს ლაშაზად აშოლტილი ერი გაწულუქდა, მოიხრვარა და დაშტევედა, ვითა ირემი მგელგაწუვეტილ ტყეში. და მიატოვა ხალხმა ტაძარი. აღარ თებოდნენ ტაძრის კედლები სანთლის ალითა და ადამიანთა ამონასუნთქი მზურვალე ლოცვით, და ვეღარ აღუდგა რბლად დარჩენილი ტაძარი ქარებს ხორშაკიანებს, იწუო ნელინელა დაშლა და აი, ერთხელ. დვი-

ნით გარუმბებული გლეხი, საქონელს რომ გაჰკიდებოდა შთაში, უცაბედად ტაძრის გაღვანში შეხტიდა. გამსუნაგებულმა შურამ წამსვე აღმოაჩინა მოყვანულებული ქვა და მალე ამდაგვარი ქვებით განმტყიცდა გლეხი (აქის ოლა-სახლის ფუძე. და კვლავ გაილოცა ტაძრისკენ მიმავალი ბილიკი, მაგრამ ამქერად არცა ლოცვისთვის, არცა მტერთან საომრად დაძირა ხალხი, არამედ ტაძრის თლილი ქვების ჩამოსაწიდად. შემდგომში ბარში აიშენეს პატარა-პატარა ციხე-სიმაგრეები, ხოთ გაწყობილი ქოხების ნაცვლად და გაიხმოდა უპირატესად სიტყვა — ჩემია, ჩემი, ჩემთვის და ჩემთან. გაქრა ტაძარი, ვინაიდან განიუქეს სხეული მისი.

და გამოჩნდა მაშინ კაცი, სახელად თედორე, კაცი მწიგნობარი და მორწმუნე ღიღად და შეუდგა იგი ქადაგებასა და შეგონებას, რათა მოეშალა ხალხს ტაძრის კვით ნაშენი გაღავენბი და სახლები, უკან შთის წვერზე აეზიდა და გაემთელებინა ტაძრის განძარცული სხეული.

და გულს უშანთავდა მისი სიტყვები მათ, ვისაც აღარ ძალუქდა თავის განბრიოკებულ სულში ფაჟური, ჯერ დასციროდნენ, შემდეგ გახზელებულად დაუწყეს ბღვერა, ბოლოს კი

ვილაყამ მოკლა მათი სულის ამფორიკებელი, მოუსვენარი მოქალაქე და მამინ, როგორც ეს ხშირად ხდება ხალხზე, სინაულით აევსო გული ხალხს, მხოვრადღე იჯლოვა თედორე და შეაქვე მას ბრძენი. მაგრამ მიუხედავად მისი სიბრძნის აღიარებისა, კაცმა არ ახლო საკუთარ სახლსა და გალავანს ხელი. ამასობაში მტრის-თვისაც არ დარჩა შეუმჩრეველი გამოლაუება ერთ დროს გონიერი და დონიერი ერისა და შეუდგა ურჭულად მზადებას ახალი შემოსევის-თვის. დაფეთებულმა ხალხმა ძლივ-ძლივობით, დამარცხებული სახსრების ქრაქაქრუქით იწ-ვი კვლავ მთის წვერზე ტაძრის მშენებლობა, უნაღდან ექტფდო აგი ვიწრო ხეობის უელს და შეუვალი იყრ მტრისთვის. მოიბრუნეს ქვა და შეუდგნენ პირველი კედლების აფენას და და-ინგრა იგი. თავიდან დაიწვეს და კვლავ წგრე-ვათ დამთავრდა მათი უხალისი შრომა, და აქ თალი გაახილა ხალხმა. მურა გაიორბა, გაი-ხინა თედორეს შემოაბნოლი და მიხვდა მი-ზეზს წგრევისა; მტრის მოსალოდნელი საფრ-ახიმ შემფრთხებულმა სოფელმა მოშალა სა-კუთარი ცხივ-გალავანებ და პირწმინდად აწიდა მშველი ტაძრის უოველი ზოდა მთის წვერზე. კვლავ შეუდგნენ შენებას. ამგერად, მხოლოდ მშველი ტაძრის ქვით. მაგრამ რაღაცა აქლდა მათ გარჯას... ძნელი აღმოჩნდა სიტუვა ჩემი-დან მქენბა — ჩვენამდე მიღწევა, და აშენებს ახლა ერთ ახალ ტაძარს მშველი ტაძრის ქვით.

(ბერი ფრთას სათუთად ჩადებს ვადამილილ ფულიანტში და გადის, სიბნელე).

სურათი მემორა

(წყაროსთან მოკლე მორზე მარები და ნინო ნინომსტარან).

მარმინ — შე კაი ქალო, თვრამეტი წლისა დაკვილი, ლექსო დილი ბიჭია უკვ, როდემ-დე აპირებ წართო უოფნას?

ნინო — კაცს შე ვერ გავიჩენ, გათხოვების კი რა გიბობრა?

მარმინ — რატომ? გვაროშვილობა დიდებუ-ლი, ქალად ქალი ლამაზი, ხელის მთხოველი მშველი... ბერი გაწუხებს?

ნინო — (ჩაიციხებს) მოვიდნენ ამასწინათ შენაძველები, მაგრამ ლექსო რომ გამოუვარდა ხანდელიო სულ ლიწლიწინით გასწრვის ლო-ბებზე?

მარმინ — ჰო, ეკვიანი ვაჟიშვილი გყავს. შენც ბატონად დავსი ოჯახში დროა მიხედვს შენს ასეთ უოფნასაც!

ნინო — რა გიბობრა, ჩემო მარებ, ძალიან ნასხვს ჩემი გიორგი და სხვა კაცი ვერ იარ-სებებს ჩემთვის!

მარმინ — ლექსო ვნახე გუშინ, მზეკაბუქს გაედა; სხვათაშორის კოჭლიბა შევატყე, რა ლეწმარია?

ნინო — ცხენმა დაამტვრია. დავითს კაუ-ხედნა ის სულელი კვიცი!

მარმინ — (ჩაიციხებით) ისე მართლა უხედ-ნიეთ რომ სცემს ღლეკვებს ნათისა კიშკრის წინ, შენ რაჟა უუტურებ მაგ ამბავს?

ნინო — (ჩაიციხრებით) კარგი გოგაა, მარა ადრე არაა გერ?

მარმინ — ადრე-გვიან არ იციან მაგათ!

ნინო — ის ბოშეი მეც მომწონს... განმრ-თელი, მზიარული გოგაა!

მარმინ — საჩიშთეაც ივარგებს, ზო გინდა ლამაზი შვილიშვილები?

ნინო — (იციხის) შენ უკვე ქორწილიც გა-ღიხილ, მგინი, მე რაღას შეიკობები? ისე კი, ორი წუთის წინ ჩემს გათხოვებას აპირებდი! რაღა დროსია, ბებიობით თუ მემუქრები?

მარმინ — ვინმეს მოგზავნილი არ გელონ! არამითხე მაქნავალი ვარ მხოლოდ! ისე, რო იქოდღე მხოთვეც რევიანი მოუყვება!

ნინო — მზითვეს ვინ უუტურებს, ოჯახის ქა-ლად ივარგოს და...

მარმინ — რაც უფრო ღარიბია აწნაური-შვილი, მით უფრო ამპარტავანი ზოძანდება, ბა-ტონო!

ნინო — (წყენით) ამპარტავნობის რა შემა-ტუე?

მარმინ — თუნდაც ეს გაბუტვა! არ შეიძ-ლება გაგეზუმრო? სუ, თამარი მოდის!

მარმინ — კი გამარჯობა თქვენი, ქალებო!

ნინო — გაგიმარჯოს, დეიდა თამარი!

მარმინ — ზომ მშვიდობით...

მარმინ — მშვიდობა ვინა თქვა ამ აწწვილ დროში?! ყველაფერი ილაპარაკეთ უკვე, თუ მოგჩათ რამე მოხუცისთვის? ცოტა ხმამაღლა მელაპარაკეთ როდონ, თვარა ყურს დამაკლდა ძლიერ!

(აბის შემდეგ დილოგე თითქმის ეკრილით მიმდინარეობს)

მარმინ — სალაპარაკოს რა გამოლევს? და-ბრძანდი!

მარმინ — (ჩამოქდება) უუუუ, დავიღალე! (პაუზის შემდეგ) თომა კალატაში დავინახე, სულ ბუბუნით მიბუნძლოდა დაღმართში!

ნინო — ჰო, არავინ ვასულა სამუშაოდ, დი-ლიდან ტაშ-ფანდური გამართეს კაცებმა!

მარმინ — ჰო, ეტყობა მაგათ ეძებდა! ისე კი რა უსაშველო გვიკის, ვაშენებთ, ინგრევა, ვაშენებთ ინგრევა... ა, ბატონო, დავუჭერეთ თომა ვადარუელს და მოვმუთო ჩვენი ვალა-ენები, აშენდა? შენც არ მომიკვდა!

ნინო — თომა მაინც სწორი იყო, ბრძენ-თედორეს ანდერძი რომ შეგვასრულეზინა!

მარმინ — კაი, შენი კირიბე, სხვების დაბ-მარება რომ აკრძალა, წესია, მართლა ჩვენმა სოფელმა უნდა აშენოსო, ეგეც მართალია? რა წნის აშენებელი იქნებოდა, ყველა რომ დაგ-ხმარებოდა?

ნიმე — (გუბერდავ) ბრძენის ანდერძი ზუსტად უნდა იყოს დაკული!

მარმინ — მო; ქიფი-ქიფიში უმაღ აშენდ-ბა ტაძარი!

თამარი — ქვეყანა ინგრეოდა და კიბოთ ცეკვას შევბოლო... ახეა ჩენი საქმე (შორი-ღანი შეწყობილო სიმღერა და დოლის ბაგუნი მოისძიო). განდბა და ზურბაბა მაგათ! მონახეს არა დრო? მტერი კარზეა მომღგარი!

ნიმე — აბა, საკუთარ ეწოში მუშაობდნენ! გულად და ხალხი უნდა კარგად შენებან!

მარმინ — რავე ტაძარი სხვისი ჰგონათ თუ? სიმაგრე თუ არ მოცნწრო, გვიტიროს ყველაში საზღვარზე ჩვენა ვართ, სხვა კი არა!

ნიმე — (ეცინება) კაია, აქედან რომ ვუბრაწლებიო! პირდაპირ ბღღვარი ავადინეთ კაცებს!

(ქალები იცინიან)

თამარი — ასე, ამ პატარა სოფელს რომ მოგჩერებია ყველა, ცოტა რომ წაგვეხმარონ, არაფერი დროშავდება თედორეს ანდერძს!

ნიმე — ყველას თავისი აქვს საშენები!

მარმინ — საზღვარი კი აქაა, და ჩენი სიმაგრეც ყველაზე შთავარი!

ნიმე — მოკლედ ჩენი ასაგებია და მორჩა, უნდა შევეჯყოთ ახახ!

(ცეკვა-თამაშის ხმა ძლიერდება)

თამარი — ნეტა რა უღბინო? კაი, გვეყოფა ამაზე, ისედაც მოშხამული მაქვს გული! აქობამდ რას ბაასობდით?

მარმინ — (ეშმაკური ღიმილით) შეილებზე, დეიდა თამარ, შეილებზე!

თამარი — (ყურზე წაივლებს ხელს) შეილებზე? (პაუზის შემდეგ) ნინოს ვენაცავდე, ხო იცო, პირდაპირი ლაპარაკი მიუყვარს!

ნიმე — არც მე შეხებრებდა ქარაგმა, დეიდა თამარ!

თამარი — შენი ბიკი რაღაც ძან უტრიალტებს ჩემს ეწო-კარს... იმ დღესაც ბლის ხეზე იყო გასული და სულ კინკრით აფუსუსხე კანკებო!

ნიმე — (უხერხულ მდგომარეობაში ჩავარდნილი) რა გითხრა, დეიდა თამარ, ბალი არასოდეს ყვარებია და...

თამარი — (უნებლიედ ეღიმიება) ბალზე გივლებო, არ მიოქვამს მე!

ნიმე — რა ვიცი, გაფართობილებ!

თამარი — მო, მასე ქენი, გენაცავლე! (უხერხული პაუზა) სწორად გამოგე, შეილო, რამეს კი არ ვუყადრისობო... ლექსოსნაირი ბარეარი არ დადის ამ დუნიაზე, ოჯახიც სახელიანი გაქვს ხანიმუშო, მარა სულ ბოვშია ქერ, ჩემი ნათია!

ნიმე — (ჩაილაპარაკებს) არც ლექსოა მათუსალას ხნის!

თამარი — მაგას არ ვამბობ მეც მოვიცადლო პატარა ხანს!

ნიმე — (ეღიმიება) მშვენიერი ხმენა გაქვს დეიდა თამარ, ტყელა დაგაწყვიტებ უელის ძარღვები!

თამარი — კი, როცა ძალიან მაინტერესებს, ყველაფერი მენახას!

(სამივე იცინის)

მარმინ — მოვიცადოთ? ახლა მაგათ კითხვით თუ ელოდინებათ?

(ჩამაძალა ვადიკისკისებს)

თამარი — ნუ იცი შენ უადგილო ღლაბუცი!

ნიმე — (დგება, კბაბს ისწორებს) აბა, უცარავად ვინები თქვენთან.

მარმინ — რატომ არჩარდი?

ნიმე — საქმეს რა გამოლევს? (თამარს)

ლექსოს კი მაგრად დატუქსავ, დეიდა თამარ! თამარი — (შეწუხებული) ძალიან მკაცრად არ გამოგო, შეილო!

ნიმე — აბა, მშვიდობით! (სურას აიტაცებს ხელში და მიდის).

თამარი — (მარტვი) იქნებ არ უნდა მითქვა? მარმინ — ნუ წუხარ, არაფერი სწყენია!

თამარი — დიდი ყოჩაღი გოგონა ქვრივმა, მარტოხელამ რა ბიკი გაზარდა!

მარმინ — რა ვიცი, კინკრისთვის კი ვაიმეტე და...

თამარი — რა ვქნა აბა? კრუხივით დაქვო-თქოთებ ბოვშს და გული მისკდება, რომ წარმოვიდგენ სხვის ოჯახში ბებია ვარ, რა ვქნა?

მარმინ — თვითონ ბაბუდას რომ გეძახის?

თამარი — სულერთი არაა? შე ქალი!

მარმინ — შენს ხელშობას თუ ასწავლი?

თამარი — მაგი ხელშობა კი არა მეცნობრება! ძან გონიერი გოგონა, უცებ აუღო ალღო!

მარმინ — კაი საქმეა დასტაქრობა! (დგება)

აბა, მეც უნდა დაგმშვიდობო!

თამარი — რავე გამორბიხათ ყველა?

მარმინ — (სიცილით) შენ ოღონდ ნათიაზე გალაპარაკა და დილაამდ არ გაუშვებ არავის!

თამარი — (ბუნღულით) მოგაბეზრეთ ხომ თავი? მოვიცა, შენვეც მაქვს გზა ვამაცილდე! (მარტვი წამოღვამიში ეხმარება), ა, შეტე რავე დამდღურუღივით მიფუთფუთობს თომამ!

მარმინ — ეგ კი ჩაუღწარებს მაგათ ქვიფს!

თამარი — არ არიან ღირსნი თუ?

(მარტვის მკლავს დაეყრდნობა, ორივე გაღღის)

სურათი მესამე

(დღის ბაგუნი, სიმღერით და ცეკვა-თამაშით შემოდიან აქვიფებულ კაცები.)

მინხ — (მხარზე შემოდებულ ტვიკორას მიწაზე ღებს) ახლა ამ ადგილას ადვილადო, წყაროს პირას.

დავითი — დაგვმოცავს, ბიკო, თომამ!

მინხ — ნუ შემოიკვირებ ამ თომათი, ფეხებს, საც ვერ მოშვავს.

ლექსო — (მოიღუშება) მიხა, ნათლიანეშე ღერი არ წამოცდეს. თორემ ისე გაგლახავ, რომ ყარგახანს ქერში დაიწუებ ღიმილს.

მიხა — (წამოხრება), ამ ლაწირაკს შეხედეთ! (ლექსო ქულაჲს განღას იწყებს დავითი და ახლოგაზრდა გლეხი შუაში ჩადგებიან).

დავითი — გრცხვენილეთ. ქიფის ჩხუბში გადაზრდა ვის გაუგია.

დეშნა — (ჩაიხიხითებს) მაგის მეთ რა გამიგია.

მიხა — (იქაჩება) მაგას გვარიშვილობა ხომ არ ატუუებს.

ლექსო — (ჩაიციხებს) აყარი ახლა ამას ებაში!

მიხა — ბოლო-ბოლო ხუთი წლითა ვარ უფროსი.

გიწო — მა, რა ვქნათ, დავიშალოთ? (ღემსს) წამო, წავილოთ ეს ჩვენი ტიკტორა. მამი! **ახალბაზრდა გლეხი** — ასე ჩავიშწაროთ ეს შშვენივრად დაწუებული დილა?

დავითი — შეგარცხვინათ ღმერთმა!

ლექსო — (უეცოდ გაიღიმებს და სიმღერას იწყებს):

ზეშთაგონებით მოვდივარ,
ასე ურჩი და აშარო,
ღმერთმა სოცოცხელ მაშოროს.
შეხი ეტრის ნაფეშქაშარი!
(მიხა შეორე) ეტყვის მას, დანარჩენები ბანებს დააგუგუებენ).

დავითი — (სასმის შეავსებს) ეს ჩვენი წინაპრის ნათელი სულის მოხსენება იყოს, მის კუნთა მარჯვენას გაუმარჯოს, ურჯულს შემ-მუსხრელ და დიდი ტაძრის აღშენებელ მარჯვენას. მტრისთვის მიუღდომელ ცოხსიმაგრედ რომ იქცა და მოუკრისთვის ცოდვების გამწანასსუფეველად. ახლა, როცა მხოლოდ ნაფუძარი დარჩა ჩვენი ძველი დიდებისა, იხევ აიზვირთა მტერი ჩვენს შესამუსრად, მაგრამ უკან დაიხვეს უოველთვის ეშმა ყვრის წინაშე. დე, ჩვენი წინაპრის ცაში მოფარფადე სული გაგვიძღვეს წინ აბღღერიალებულ ჩირალდნად, ჩვენი სათუყანებელი სამშობლოს დასაცავად და ახალი ტაძრის აღსამართავად.

ახალბაზრდა გლეხი (მკლავს დაიკაიჭებს) უუჰ!

დავითი — (შემცბარი) რა იყო, შე კაცო! **ახალბაზრდა გლეხი** — სულ ბუხუსები დამაყარა მკლავზე. აა, შეხედე! (შეშველ მკლავს აჩვენებს დავითს. ერთბაიეთს გადაეხვევიან).

დეშნა — (ნიკაში ბელს ეიდებს მიხას) შენ რამ დაგამუნჯა კაცო!

მიხა — (თავს წივს მალდა) ვტირის! **ახალბაზრდა გლეხი** — შენ კინაცვალე მაგ ცრემლიან თვალბში, შენა! (შეშველს ეკრძინებულა თოძა).

დავითი — (შემფრთხალი) თომას გაუმარჯოს. თომას!

გიწო — (თასში ლეხოს ჩამთახამს და თოძას უწვდის) დაგვლოცე, თომა ბიძა!

თომა — (თასს ჩამოაოომევს) თქვენი დედა ბი ვატირე მე!

დეშნა — ასეთი დალოცვა კი არხად გამიგია!

თომა — ადამიანები ხართ თქვენ?

დავითი — რა დაგემართა, შე კაცო, ცოტა მოლხენას საქმე არასდროს გაუფუტებია. **ახალბაზრდა გლეხი** — სწორედ ტაძრის ხაღღერკძელოს გსვამდით ახლა. დაგვილიეთ ერთი თასი, ბატონო თომა.

თომა — (თასით ხელში) თქვენს სისხლს? დავლევ მე!

დეშნა — (შემერთალი) რამ გაგამხეცა შე კაცო!

თომა — გილხინთ არა, ლაღობთ ხომ? ტაძარი თავისით აშენდება?

გიწო — ერთი დღე რა მოხდა, თომა ბიძა.

თომა — გუშინ?! დავითს ვენახი მქონდა შესაწამლი, ამას მიწა გადასაბრუნებელი. ვანო ქორწილში გამოსცდა, ამ ვირმა ხელი იღძომ ქიდაობაში, ტაძარს კი არა ხაღორეს ვერ ააშენებთ თქვენ. უოველდღე ასე ტამ-ტამ გეძებოთ? **მიხა** — ყარგი, რამ აგაფუტოქა ამ დილაად-რიახად, შე კაი კაცო!

თომა — რაო, თავი მოგაბერეთ, არა?!

მიხა — მობერების რა გითხრა, მონატრებით კი ნაღდად არ მომნატრებიხარ.

თომა — სულს ამოგიყვანთ ეფლში, თავბელს განევილინებ, მერე თუნდაც თედორესავით გამიხტუმრეთ!

მიხა — ეს კი ნამეტანი მოგივიდა, თედორეს არ შეადარა თავი, კაცო?

ლექსო — მე რა გაგაფრთხილეთ, მიხა?

თომა — (ლექსოს ხმაზე შეტრიალდება) შენც აქა ხარ, ლექსო?

ლექსო — მამაკეთ ნათლი!

თომა — ხხვას რაღა უნდა ვუთხრა, შეგარცხვინა შვილო, ღმერთმა! (ჯამს გვეოდით მოიხვრის და გადის).

ლექსო — ესეც ასე... ახლა კი მართლა წავიდეთ, სირცხვილია!

მიხა — კაი, თუ ძმა ხარ, იმ მთაზე რა აშაპროწილებს ახლა?

(ტიკტორას თავვეშე ამოიღებს და თვალბს მილულავს).

ლექსო — შენი საქმის შენ იცი! (გადას).

დავითი — ხავალალო ერთობ, ხავალალო! აბა, ერთიც შევევსოთ და...

სურათი მეოთხე

(სიბნელე. თვის ზეინზე თომას სინავს. უცრად დაიქუხებს, ელვა განათება გარემოს და ამ მოცისფრო, სიზმრისებრ განათებაში, თვის ზეინზე წამოძვარდა თომა ყრუ ხმით იწყებს ლაპარაკს უხილავ თანამოსაუბრესთან).

თომას — რა არის ეს, ხილვა? თუ მესიზმრები?.. მე შენ გიცანი, არასოდეს მინახავს შენი სახე, მაგრამ გიცანი.. ბრძენი თედორე! ხომ ბრძენი თედორე ხარ?.. რატომ გელიძება? ეს შენი სიკვდილის შემდეგ შეგარქვა ხალხმა ბრძენი (მიაყურადებს) დიახ, მეც ასეთად მიმანინახა!.. ვინ მოგვლა, იცო? ვინ? არა, ეგ არაა სულერთი.. როგორ თუ უკვლამ?.. უკვლამ ერთად?.. რატომ?.. ჰო, მესმის... მეც შენ. სავით ვალიზიანებ და სულს ვუფორიაკებ მათ! არ იფიქრო, შენ გედრები მე შენს გაკვალულ ბილიც მივეყვები მხოლოდ! არც ის იფიქრო, საბოლოოდ გადავგვარდი, რომ ჩადენილი ცოდვების სიმძიმეს ვერა ვგრძნობთ. ვგრძნობთ და საყუთარ თავსაც არ ვუტუდებთი! ნაკლები რაცა გვაქვს, დროდარო იმასაც ვეღვარი, მაგრამ ეგაა და ეგ, ამის იქით ნაბიჭსაც ვერა ვდგამთ. უცხოში არაფერი გვშურს, ერთმანეთის შურმა კი მოგვსპო და ამოგვადო! ერთი სახატე გვაქვს უკვლას სალოცავი, ჩვენი კვეყანა, მაგრამ ვერა და ვერ ვისწავლეთ ერთი ხმაში შეწყობილად ლოცვა ვერ ვისწავლეთ სამშობლოს ერთად სიყვარული და ასე ცალ-ცალკე გვიყვარს კვეყანა ჩვენი თუმცა, ალბათ შენს დროსაც ასე იყო! მე ერთ კაცს არ მოუყვლავარ, უკვლამ გეოთად მომეცა, რომ ბრძანე, ალბათ ამახ გულისხმობდი, სამშობლოს ცალ-ცალკე სიყვარულმა უკვლას ერთად რომ გააშტეტინა მოსაკლავად შენი თავი!

(პაუზა. თომა უხილავ მოსაუბრეს უსმენს). დიახ, ორჯერ დავიწყეთ მშენებლობა და ორჯერვე ჩამოგვეგრძა უკვე აუვანილი კედლები. მტრის შემოსევის შიშმა მიგვახვედრა მიზეზს და ახლა შენს ანდერძს ვასრულებთი ხალხმა უკვე მოშალა საკუთარი ციხე-გალავნები და ძველი ტაძრის ლოდები ნატარალზე აზოდა. ახლა, მართლა გაგვიჩნდა იმედი, რომ ბოლომდე მივიყვანთ ამ საღვთო საქმეს და მტერს შეუფად ციხე-სიმაგრედ დავხდებთა ტაძარი.

(თომა კვლავ მიაყურადებს უხილავ თედორეს, სახეზე ნელ-ნელა გაკვირვება და შიში ეხატება).

ეგ რა თქვი, ბრძენო?!.. თუ მომეხმა?.. რას ამბობ, რას? რაღა ძალამ უნდა დაანგრეოთ კვლავ, ახლა ხომ სულ ძველი ტაძრის ქვით ვაშენებთი.. მაშ, რა გვეშველება, დაჩოქილი ბევედრები, გვითხარი, რა გზას ვეწიოთ?! (კვლავ მიაყურადებს ბრძენს და ახლა შიშნარევ გაკვირვებასთან ერთად, ძრწოლავ ეხატება სახეზე).

არა, არ მჭერა! არ მჭერა, რომ ეს შენა ხარ! ბრძენი თედორე და ასეთი სიხასტიე? თან მე მავალბ მაგ შემზარავი ბრძანების აღსრულებას? ეს შენ არა ხარ, შენ სხვა ხარ, სხვა, თედორეს ნიღაბითი.. ღმერთო მიშვედე, ღვთის მოვლენილი ხილვაა თუ ეშმაკეული გამიჭადა ტანში? (გვარს მოგლეჯს კისრიდან და წინ აფარავს). განვედ! განვედ! განვედ! (ნელ-ნელა ეხუტება ფართოდგახეული თვალები და ეღონოდ ჩამოუვარდება მკლავი). მაშ, კემზარითად შენ უფიღხარ, ბრძენო! როგორ ვიფიქრო, რომ შენი მოკვლის გამო იძიებ შურს, შენს საუვაელ ერზე! მე შენს ერთგულ მოწაფეს, რა უფლება მაქვს არ აღვასრულო შენი ბრძანება? იუოს ნება შენი! გემორჩილები, მე უბედური ვიქადაგებ და მოვიძიებ იმ უმარვილ კაცს, მაგრამ რაღა მე ამკიდე ასეთი მძიმე გვარი, რაღა მე?!

სურათი მესამე

(ლეკსო და ნათია თვის ზეინზე მოკალათებულან).

ნათია — სულ მინდოდა მეითხა შენთვის, იმ დღეს უეტრად რომ ჩამობნულდა, რატომ შეერო?

ლემსო — განა შევკრთი?

ნათია — აბა, დამიხვეწა? ისე მომიჭირებ ხელი, რომ მკლავი მომიღრჭდა!

ლემსო — (დარცხვნილი) იცი, ბავშვობიდან გამოშუვა სიბნელის შიში, სულ პატარას მესიზმრა, თითქოს ალი მიტაცებდა და... ცხონებული ბებიაჩემიც ისეთ ძილისპირულებს მიუბუღოდა ხოლმე, რომ გულგახეთქილი ვიძარცვიძინებდი!

ნათია — ახლაც გეშინია?

ლემსო — დედაჩემს დამით კრაქსაც არ ვიქობინებ!

ნათია — ხვალე მოვდებ მთელ კვეყანას!

ლემსო — (გულნატყენი) აბა, შენ იცი!

ნათია — (მკლავზე შეახებს ხელს) არ გრცხვენია, მართლა დაიჭრე, რომ შენზე ვიქობინებ?

ლემსო — სულ დამცინი და...

ნათია — აბა, აბა, ნუ განაწლები მაჩვენე ნატყენი ადგილი! (ქულაჯას ხდის ლეკსოს და პერახვის სახელს აუკაიწებს), მაგრად გაქვს დაბედილი ისე კი, აბია შენზე!

ლემსო — რატომ?

ნათია — როდეს მოგისროლა ცხენმა, ვახსოვს?

ლემსო — მაინც როდის?

ნათია — თავმშწონდე რომ გადმობედე, რა უჩრადი ბიჭი ვარო, სწორედ მაშინი როგორც კი გაიპარანები, განგება უოველთვის დაგსქის!

ლემსო — მაშ შენ სულ დაბედილს უნდა გვარა!

ნათია — ვთბომ რატომ?
 ლემსო — გაუთავებლად იპარანებები და მი-
 ტომ!
 ნათია — მე გოგო ვარ!
 ლემსო — (შეკლავს დაიხედავს) რადან ვი-
 ფიქრებდი, უკვე გახედნილი შევადან!
 ნათია — (ჩაიფიქრებით უსიხვავს მკლავს)
 აქ დამელოდე (გაობის და ცოტახანში უკან
 ბრუნდება, ხელში ბილინის კონს აქვს)
 ლემსო — ეგ რა არას?
 ნათია — ხაშკურნალო ბალახია, აქვე დავ-
 კრავდი ამას წატირებდი დაგადებ და ორ დღეში
 მოგიტრება!
 ლემსო — შენ რა, ბაბუდასგან ისწავლენ?
 ნათია — პო. ცოტა რამ გაზეგება! (უხვევს
 მკლავს...)
 ლემსო — (მისმობს) სიუვარულს ვერ
 უკრავ?
 ნათია — არ იყურებდა!
 ლემსო — აბა, მე რა მეშველებდა?
 ნათია — სიუვარულს მოაოვება უნდა! შენ
 მე ცხენის გახედნა ხომ არ გონია?
 ლემსო — გოგოები რა, არ იხედნებთ რო?
 (ტყვილითგან შეწყვიტება) მკლავ?
 ნათია — არ მიუვარს მუტრუკული დლი-
 ცინი!
 ლემსო — რა ვთქვი ასეთი? იმ დღეს აფ-
 რასიონის კვიცი რომ გავხედენ...
 ნათია — აღარ მორჩები ამ გავხედენ-გა-
 მოვხედებს?
 ლემსო — ის კვიცი ძალიან გგავდა შენი
 აღარ მატყინო!
 ნათია — გატყენ!
 ლემსო — რა გეწყინა?
 ნათია — აი, შეგიხვევ და წავალ!
 ლემსო — რა დავაშავე ასეთი?
 ნათია — ცხენს რომ შემეადარე!
 ლემსო — (გულწრფელად) ცხენზე ლამაზს
 ვის შეგადარო?
 ნათია — გერ ეს ერთი, არავისთან შეირ-
 დება შედარება...
 ლემსო — მეორე?
 ნათია — მეორე ის, რომ შევლია ყველაზე
 ლამაზი!
 ლემსო — (გაქიარებთ) აბა, რას ამბობ,
 ცხენზე ლამაზი აღამაზეს კი არ არსებობს!
 ნათია — სულ არ არსებობს?
 ლემსო — მხოლოდ ერთი!
 ნათია — მაინც ვინ?
 ლემსო — ეგ დღის საიდუმლოა!
 ნათია — მითხარი!
 ლემსო — შენი თმის კულუმი მარტუქ!
 ნათია — ვაჭრუკანა ხარ?
 ლემსო — ხანდახან!
 ნათია — ჭერ მიოხარნი!
 ლემსო — კარგი, გენდობი!
 ნათია — მაშ ვინ არის ყველაზე ლამაზი?

ლემსო — ერთი გოგოა, მთის სოფელში
 ცხოვრობს!
 ნათია — (გამშრალო) მართლა? სახელი რა
 ჰქვია?
 ლემსო — ნანო, მგონი
 ნათია — სად ნახე?
 ლემსო — კვირიკოზაზე, ხევში! ახლა შენი
 თმის კულუმი მიბოძე!
 ნათია — (ამთავრებს, გადახვევს) სიტუა-
 სიტუაა, მომეცი ხანჯალი!
 ლემსო — მე თვითონ შეგჭრი!
 ნათია — არა!
 (ლემსო ხანჯალს უწყვედს, გოგონა თმის კუ-
 ლულს მოიჭრის).
 ლემსო — ფრთხილად, ახალი წამახული
 აქვს პირი!
 ნათია — (თმის კულულს უწყვედს ბიკს,
 ლემსო მისკენ გადაიხრება, მაგრამ ნათია უეც-
 რად ხელს კრავს მის, თივაზე გადააქცევს და
 ხანჯლის წვერს ველზე მოაბჯენს) ილოცე, უბე-
 დლო!
 ლემსო — ასე არაფერისთვის მიბოძებ?
 ნათია — ხანჯლის წვერს ნუ უყურებ!
 ლემსო — რატომ?
 ნათია — თვალები გიელამდება!
 ლემსო — სულერთია, მაინც მკლავ და...
 ნათია — ალოცე სოკვილის წინ!
 ლემსო — რა გაეწყობა? უფალო იესო
 ქრისტე, ძვირ ღვთისა, სულ ასეთი მშვენიერი
 და ლამაზი მიმყოფე ჩემი ნათია!
 ნათია — (ბილად) მე შენი არა ვარ!
 ლემსო — მაშ ვისი ხარ?
 ნათია — დედანი და მამანი!
 ლემსო — ეს ჭერჭერობით! (ლოცვის გა-
 ნაგრძობის) ნათიაზე ფიქრში ერთ უსასრულო
 ლექსს ვწერ! არ დამიშავრო ეს ლექსი, დიდ-
 ხანს, დიდხანს...
 ნათია — არც მერე გავხედები შენი!
 ლემსო — მაშ წავსულვარ ნანოსთან მთაში
 და ესაა რას შევბი მართლა მკლავ?
 ნათია — (ამოიოხრება) მართლა!
 ლემსო — შეწყალება როგორ დავიმსახუ-
 რო?
 ნათია — თვალები დახუკე!
 ლემსო — (თვალებს ხუკავს) შაკაცებ?
 ნათია — (უკვე მისკენ გადახრილი საკოც-
 ნელად, კვლავ წელში გასწორდება) ო, რა
 ტლიცა ხარ! ვერაფრით დაკაცდი!
 ლემსო — მანზე ვინმე, კაცურ საქმეში
 რომ მაქობის ტყვიას ტუქობი ვაჭენ, ცხენო-
 ხანი უბადლო ვარ, ჭიდაობაში და მუშტში
 მომრევი არ შევს, მშვილდისრიო წყნელს
 ვსლიხავ...
 ნათია — რა გეშველება, ასეთ ტრაბახს
 და ბაქიას?
 ლემსო — აბა, რა ვქნა, თვითონ თუ არ
 შევიტე თავი, შენგან ამას ვერ ველირსები!

ნათია — (დადიქრდება) იცი რა?
 ლეკსო — რა?
 ნათია — წალი, იმ შენს ნანოსთან!
 ლეკსო — რატომ?
 ნათია — წალი წალი!
 ლეკსო — შენ?
 ნათია — მეც წავალი!
 ლეკსო — სად?
 ნათია — სახლში!
 ლეკსო — გინდა ორივე წავიდეთ?
 ნათია — ნანოსთან?
 ლეკსო — დაანებე მაგას თავი, ხომ იცი რომ არ არსებობს არანაირი ნანი!
 ნათია — აბა, სად მებაძთებენი?
 ლეკსო — ჩემთან! დედაჩემი სულრას გაგვიწყობს და მე ვეძებვი. რომ ამიერიდან ოჯახში სამნი ვიქნებით!
 ნათია — ცოლად გამოგვყვ?
 ლეკსო — ჰო!
 ნათია — რატომ?
 ლეკსო — იმიტომ, რომ მიუვარხარ!
 ნათია — მე აღარ მგეითხები?
 ლეკსო — შენ რა, არ გიუვარვარ?
 ნათია — რა გაქვს რა საუვარელი?
 ლეკსო — აბა მე რა ვიცი?
 ნათია — (ახლოს მიდის მასთან) იქნებ თვალებზე? (თვალეებში კოცნის ბიჭს), სახლში კი მხოლოდ მაშინ წამოგვყვები, როცა ცოტა დარბაისელი გახდები!
 ლეკსო — (სიცილით) დამიბერდები მაგის ლოღინში!
 ნათია — სად შეინახავ ჩემს კულულს?
 ლეკსო — გულთან!
 ნათია — ჰო, ეგ კარგი ადგილია!
 (ეხვევიან ერთმანეთს. უცერად ზარის მძლავრი რეკვის ხმა აკრთობს გარემოს).
 ნათია — (ლექსო, გულაგებიდან ინთავისუფლებს თავს) ზარი დარეკა!
 ლეკსო — (მიაყურადებს) მეთედ შემოკრა ვილაყამ, რაღაც მოხდა!
 ნათია — (შემოლოებულ) გავიქცეთ!
 (ლექსო ხელს სტაიკებს ნათიას და ორივე სირბილთ ტოვებენ იქაურობას).

სურათი მთავრად

(ვილაც ძალუშად რეკავს ზარს, ნელ-ნელა ყველა მხრიდან შემოდის ხალხი)
 დავითი — რა მოხდა?
 მინხ — აბა, რა გითხრა, მეც ეს წუთია მოვედი!
 თამარი — (აქოშინებული) ვინ რეკავს ზარს?
 დავითი — (ყვირის) შეი, რომელი ხარ მანდ?
 თომა — (შეშალვებულ ადგილზე გამოდის) მე ვარ!
 ნინო — რა მოხდა, თომა?

თომა — ზარი მე დავრეკე, ხალხო! მე მოგხმეთ!
 მინხ — ჰოდა გვითხარი, რაზე დარეკე, რა მოხდა?
 თომა — ხილვა მქონდა, ადამიანებო, ბრძენი თედორე გამომეცხადა! (შემოვობიან ნათია და ლექსო, თამარის დანახვაზე, ნათია ცალკე გადგება).
 თამარი — რა? რა?
 დავითი — ხილვა მქონდაო, თომამ!
 თამარი — ეგ გავიგე, კაცო!
 დავითი — (ხმაბილად) ბრძენი თედორე გამომეცხადა!
 თამარი — რა გაუვირებს, ეგაც გავიგონე!
 დავითი — აბა, მეტი არ უთქვამს არაფერი და...
 თომა — გაიგეთ ხალხო? ბრძენი თედორე გამომეცხადა ხილვაში!
 მინხ — მერე, თომას ვენაცვალე, რამდენი ვინმე სიწმარს ნახავს, ყველამ მაგ ზარს თუ დოუწყო რაკარუცი, რაფრა წავა ჩვენი საქმე?
 თომა — უცნაური რამ მოხრა ბრძენმა... ჩემი ვილა გამცნოთ ეს და დანარჩენი თქვენ იცით!
 მარხინ — თქვი მერე, შე კაცო!
 თომა — ოღონდ უურადლებით მისმინეთ და ერთბაშად ნუ აუაუნდებით!
 ნინო — სულგანახული გისმენთ, თომამ, თქვი, ნუ დაგვილე სული!
 თომა — ბრძენი თედორე გამომეცხადა...
 მინხ — საიდან იცი, განახავს რა ოღესმე?
 თომა — თვითონ მიხსრა, თედორე ვარო!
 მინხ — ბრძენი თედორე?
 თომა — თავისთავს ბრძენს ხომ არ უწოდებდა, შე დალოცვილი!
 ნინო — მინხ, ნუ უშლი ბელს!
 დავითი — ათქვივინეთ ბოლომდე, თქვე კი ხალხო, რა დაგეშართათ?
 მინხ — კაცო, იქნებ სხვა თედორე იყო-თქო, მიტომ ვიციოხე!
 თომა — უშნოდ მხიარულობ, მინხ!
 მინხ — ა, ბატონო პირში წყალი ჩავიგებე! (ლოყებს ბერავს, ვილაცს გაეცინება)
 თომა — თედორე ბრძენმა მიხსრა, ერის ხსნა ტაძრის აგებაშიაო!
 მინხ — ეგ ჩვენც ვიციო-თქო ვერ უთხარი?
 თამარი (თავში წაუთაქებს მინხს) აღარ მოჩრჩები?
 (მინხ თვალებს გადაატრიალებს და მოჭირილი მორიგით დაასკდება მიწას).
 დავითი — ადე, ნუ შიამუშობ!
 (მინხ არ ინბრევა).
 თამარი — დაანებე თავი, იხვეხი!
 თომა — თუ ტაძარი აშენდა, ებრც დღეგრძელი იქნებაო, მიხსრა ხშირ-ხშირად რომ ინგრევა, გრძნეული ძალის კი არა, თქვენი უხალისო შრომის ბრალიო, მაგრამ მთავარი ის

არის, რომ ერს ცოდვა აწევს და წმინდა მიწა არ ღებულაბს თქვენს ნაშენებს!

დავითი — საშველი რა არისო?

თომა — ერი ცოდვებისგან უნდა განიბნოსო!

მარტინი — რა ცოდვია ასეთიო?

თომა — რომელი ერთი ჩამოვითვალთ?

ნიწო — მართო თედორეს მოკვლა გვეყოფა მძიმე ცოდვად!

დავითი — ასე წლის წინ მოკლულ კაცზე ჩვენ ვაგუო პასუხი?

თამარი — რაო, რა გვირჩია ბრძენმა?

თომა — (ხანმოკლე სიჩქარით შეძრვავ) ხალხო, სიკვდილია ჩებთვის ამის თქმა, მაგრამ რა ვქნა, უნდა გითხრათ ამ... ამ ამოსაკლები ენით! (თავი ჩაქვირდავს)

მარტინი — რა იყო, რამ დაგამუნჯა, ასე უცბათ შე კაცო?

ნიწო — (შეშფოთებით) რას გვეუბნები ასეთს, თვითონ რომ გული გისკდება?

დავითი — აყალბო, ქალებო!

თომა — (თავს მალა სწევს) ტამარი რომ აშენდეს და აღარ დაინგრეს, მის პირველ კედელში უმაწვილი კაცი უნდა ჩატანოს ცოცხლად!

(საკლებულს მოკლე გინგვა აღმოჩნდება)

თამარი — (სადარბებულ სიჩქარეში) გაიმეორე, უფრო რომ დავუჩერო!

თომა — (მოლოჩილად) უნდა ჩატანოს მხოლოდ საყოფარი ნებით, უანგაროდ და არაფერი ითხოვოს სანაცვლოდ!

(ოღაც ხანს უგელო გამოტყუებით მისჩერება დანაშაულებათი თავჩაქვირდულ თმისა)

მინა — (თიწარზე წამოუდგება) ხალხო, რას უსმენთ, გაგივებულა თომას ესა და ეს! (ხალხს დღმს). არ გახსოვთ, სტეფანეს რა დამართა ჩარეკი ორნახადის დაღვრავზე? ცხრათავიან დევებს რომ ებრძოდა მთელი ღამე?

(ვალაც შევებით გაიკიხებს, ხალხი ნელ-ნელა გონს მოდის)

დავითი — მაინცდამაინც ახალგაზრდა უნდა იყოსო?

თომა — ჰო, ჩვენდა საუბედუროდ, აბა, ეგ რომ არ ეთქვა, ჩავვიტებოდი და მორჩებოდა ამბავი!

მინა — თქვენ გადამრევთ მე, მაინც უსმენთ?

თომა — (საწყლად) რად მიუტრებთ ასე, მე ხომ არ მომიგონია ეს დაწვევლილი!

თამარი — მასეთ რამეს ვინ დაგაბრალებს, შე კაცო? მარა მაგნაირი არაფერი იმეფურთა ბოვშვებთან, თორემ ხომ იცი ჩვენი უმაწვილების ამბავი, მოინდომებს ვინმე გმირობანას და...

ნიწო — მართლა არსად მოუვე, თომა, ტყენი არ აუტრიო ბოვშვებს!

რ. კოსტავაძე, 28 წ.

(ლექსი ზეოვებს ამოეფარება, დედამისი რომ ვერ დანიხოს)

მინა — არაუშვას, თომა, ეტუობა მლიერი კრა ჰქონდა ღვინოს, ასე რომ, რა შენი ბრალია?

თომა — (სასწრაფოკეთით) ხალხო, ხალხო, მერწმუნეთ, კეშმარტივა, რასაც შე ვამბობს დამავალი ბრძენმა და როგორ გავჩუმდეთ? იქადაგე, მოიძიე ერისთვის თავდადალებული უმაწვილი კაციო ქალებო, რომც ჩამკლოთ, მაინც ვერ გავჩუმდები!

თამარი — (განცვიურებით)მაშ, ახალგაზრდებს შეავლიანებ, კედელში ჩატანეთ ცოცხლად?

თომა — ჰო, თამარ, ჩემი წმინდა ვალია ეს! **თამარი** — თომა, მართლა დედების ჩასაქოლად არ გაიხადო საქმე!

მინა — რავა, მამები დამშვიდებით შეხედვენ ამ საქმეს თუ?

მარტინი — თვითონ უშვილო და უძირკ რას მიხედვება ამას?

თომა — შეგარცხენია მარტე ღმერთმა! თუშვა, რა მწუნიხს, თქვენებურად მართლებიყ ბართ! მაგრამ მთავარი, დიდი სამართლე მიუწვდომელია თქვენთვის!

მინა — ცუცხლს ეთამაშები, თომა!

თომა — გაიგეთ, აღმაინებო, ჩვენი სამშობლოს გადასარჩენად უნდა მოხდეს ეს უბედურება! სიკვდილია ჩებთვის ამას თქმა, მარა რა ვქნა, რა წყალს ვეცე?

დავითი — (მძიმედ) შენ რას გერჩიო, თომა, შენ შენი ვალი გაქვს თედორეს წინაშე, ისე მეც ვამიგია, რომ წინათ, ასეთი წესით აშენდა ერთი ციხე ზურაბი ერეკვა იქ ჩაყარულ ბიჭს!

ნიწო — (უჩვეულო გაეხარებით) კაცებო, რას მიედ-მოვლებით, ნეტა ვიცოდეთ? ავარლით იმ მთაზე, დაიკაიწეთ მკლავები, თქვენი ოფელითა და სისხლით შეწილეთ დუღაბი და აშენდება ის ტამარი, აშენდება და აღარ დაინგრევან თქვენი არხენობის გამო, თომას მიერ გაბრუნებული ვინმე უმაწვილი, მართლაც რომ ჩაეყროს, რადად ვიღირთ მერე ან კაცობა, ან სიცოცხლე?

მინა — თქვენ გადამრევთ მე, რავა, ახლა არ შენდება თუ დანგრევის ეტუობა რამე? თომას ვნაცვალეთ, ერთი მოთხარი, ვთქვათ არავის არ მოუნდა კედელში ცოცხლად ჩამარბვა, მაშინ რა?

თომა — მაშინ აღარაფერს ჰქონია აჭრი, ჩემო მინა!

თამარი — მოკლეთ, ბოვშვებს აღარ გააგონო შენი წალოთარი ბოვშვები, თორემ მართლა ჩავიკრავ შე შენი!

თომა — თამარ, დიოკე ეგ შენი კამუტო ხახიათი და უქმად ნუ ატარტალებ ენას!

დავითი — მართლაც, არც ისე უბრალოდაა საქმე, როგორც შენ გგონია, თამარ!
მარბენი — ატყობთ, თომას, ხეღ უშვილო-ებო რომ უქერე მხარს?

დავითი — ცდები, მარხე, მე ხვება რამეს ვამბობ. თუ უფრადლებით მომისმენთ, ეველა კმაყოფილი დამჩრებთ. თომა, იედორებს ან-დერძით რა უნდა გვექნა ჩვენ? საკუოარი გა-ლაკნები დაჯვეშადა და ჩვენი წინაპრის მორ მკრეხელურად ბარში ჩამოწოდული ტაძრის ქვები ისევე ნატაძრალზე აჯვეწიდა. აჯვეწიდა და ძველი ქვებით აჯვეგო თავოდან ახალი ტა-ძარი ასეა ხომ?

შეძახნილები — ასეა, ასე! უწესად რქვი, დავით!

დავითი — შენ გეყოხებები, თომა, ხედვე გადაუხვავ სიმართლებს?

თომა — (დაფიქრებით) არა, უკუდაფერი სწორად თქვი, მაგრამ არ მესმის...

დავითი — ახლაც გიხსენი! თომა, შენ არ იყავი, სული რომ ამოგვართვი, დამაღლით უქვენი სამოსახლოებით?

თომა — მე ვიყავი!

დავითი — მერე არ დავშაღეთ?

თომა — მხოლოდ მას შემდეგ, მეორედ რომ დაინგრა ტაძარი!

დავითი — ახლა ამას არა აქვს მნიშვნე-ლობა! ეს ამდენი ქვა ძალით ხომ აგვაპროწია-ლებინე მთის წვერზე?

თომა — მართალი ხარ!

დავითი — ხომ დაგიჭრეთ, ხომ დავწყეთ მშენებლობა?

თომა — მხოლოდ მას შემდეგ, რაც მტრის თავდასხმამ შეგაშინათ!

დავითი — (გაბეზრებულად) ახლა არ ღირს ამაზე-მთქმის მოკლედ. შევასრულეთ რედარტეს ანდერძი, თუ არა?

თომა — ნაწილობრივ კი!

დავითი — ჰოდა, გვაცალე ახლა, დალოც-ვილო, მაგაყვანიხე საქმე ბოლომდე, მსხვერ-პლისა და სისხლის გარეშე ვაფასებო შენს ერისკაცობას, შენს თავდადებებს, მართ შენს სიჭრებს უმაწილებს სიცოცხლეს წუ შეგა-წირინებ! აშენდება ტაძარი, მოვლავრებით მტრს და ცხოვრება დიწყება, ავ თვალს რომ არ დაეჩანებება, ისეთი!

მინა — შენ გენაცვალე შავ ოქროს უანურა-ტოში, შენა!

დავითი — (რბილად) ამოიგდე ახლა თავი-დან ეგ შენი ნაკვიანები ხილვა და მოვხედოთ საქმეს!

ნინო — კაცი ხარ კაცური, დავით!

მარბენი — არ გაგვიმთელა დამსყდარი გუ-ლები?

მინა — თომა, ჩამო ძირს და ზარს აღარ გნახო გაკარებული!

(გარს) ეხვევიან დავითს. შიშისაგან განთავი-

სუფლებული ხალხი გააღდა და გამხიარულ-და).

მინა — დემნა, ერთი შენა ტიკტორა გამო-აკორე!

დემნა — რომელი ტიკტორა, ხო არ მოგ-ლახდებია?

მინა — რომელი და ურმის უკან რომ მა-ლაქ!

დემნა — მაქვს და გიმაღავ, კაცო?

მინა — აი, ეს კი მარბალი თქვი გაქვს და მიმაღავ!

(ყველა იცინის).

თომა — (ყვირის) ხალხო, უდროოდ მხი-არულობთ!

მარბენი — რას დაჯგნავის ეს კაცო, მართლ-და მართლ!

მინა — ჰაა, დემნა დახლ-დაჩო, ხელი მი-წყებს ფორიკს, იცოდე! გამაჩენ ამ ღვიონს თუ შენი წევრების უფლა დავიწყე?

დემნა — (უბებში იტაკავს ხელს) ჩემი სიმაშრის ღვიონზე ამბობ, კაცო?

მინა — გინდა პაიდაშენის დაარქვი, დრო-ზე მოიბა, გირჩევი!

თომა — (ყელს იხლებს) მომისმინეთ, ადა-შიანები არა ხართ? ქრისტე ღმერთი არ გწამთ?

მინა — რომ გვწამს, ნიკას უზადლოდ, ორ-რე დღე ხნის ვადებული უძნოლებოდა ფეხ-ქვეშ!

თომა — ამასაც მოკვსწარი?

(მალლიდან გაღმობტება მოხუცი, მიხასყენ გაქანდება, მაგრამ რუქსო შეჩერებს).

ლუქსო — არ გინდა, ნათლი, შენ არ გვა-დრება მაგაზე ბელის გასვრა!

(ლუქსო ხელს უშვებს მოხუცს, მკვეთრად მოტრიალდება და ძლიერი დარტყმით ძირს დასცემს მიხას, უგონოდ გამოტილი მიხა გა-უნძრევლად წევს).

ნათია — (მხოლოდ) ახლა კი ნამდვილად არ მაიმუნობს მიხა!

თამარნი — ნათია!

ნინო — ლუქსო, შენ აქა ხარ?

ბახაბზარდა გლანნი — (დემნას მოტანილ ტიკტორას იღებს ხელში) მე ვიყო, რაფრა გა-მოვადვინდი!

(ტიკტორიდან ღვიონს წვრილ ნიკადს სახეზე დაახაშს მიხას, მიხა შეიშმუშნება).

თომა — მეშინია, ხალხო, მეშინია, ხილვა-ნი, ნათქვამი იყო, რომ არ აშენდება უმსხვერ-პლოდ ტაძარი!

ნინო — კარგი რა, თომა, ნულარ იმეორებს მაინც!

თამარნი — რას შემოუჩნდი, თომა კალატო-წო, ამ სოფელს, ვერ ხედავ თავი რომ გააბე-ზრე ეველას?

თომა — (ყვირის) რა ვქნა, მეც რომ შემე-პაროს ეჭვი, მაშინ რა ვქნა?

ენიმ — ერთ უაზრო სიზმარს ნუ შეგვეწირე უხელა!
თომა — (თავზე წაივლებს ხელებს) იქნებ მართლა სიზმარი იყო და ვცდებო!

დავითი — (დაუყვებით) აი, უკვე ძველი, გონიერი თომა ხარ!
 (და უტყვრად მძლავრი ნგრევის ხმა წაღვინავს ხალხის ყრბამულს).
ხმები — ტაძარი! ტაძარი დაინგრა! ვაი, უხებლურ ჩვენს თავს! დაინგრა სულ დაინგრა! ღმერთო, რა შევცოდეთ ასეთი? არა, უფალო, არა ვილოცოთ, ხალხო, ვილოცოთ!
 (ყველა მუხლებზე ეძიება გაომგებულო თომას გარდა).

თომა — მაპატიე, თედორე, ჩემი ეჭვები!
მინა — (წამოჩდება, ყბას ისრებს, ძლივს ატელ თვალებს) რა დამემართა, ცა ჩამომექცა თავზე?
დავითი — (სევდიანად) მართლა ცა ჩამოგვეცა, მართლა ღმერთო დაგვიფარე!

სურათი მთავრი

(ლექსოს ქობი, ლექსო ტახტზე წამოწოლილი, ნინო მაგიდასთან ზის და შვილის გახეულ ქულაჯას ექმნავს.)

ენიმ — გმინავს?
ლიპსო — არა!
ენიმ — რაზე ფიქრობ?
ლიპსო — ბევრ რამეზე ერთად. დღისით ხომ არ მივიტოვა ვინმემ?
ენიმ — (მეყოვნდება, შემდეგ უხალისოდ) კი, ტუმბლიანიდან იყვნენ.

ლიპსო — რა გვიინდაო?
ენიმ — რა ენდომებოდათ? ორი ურა კვიც გვეყავს გასახედნი და კარგ ფულს გადაუხდითო.

ლიპსო — მერე, როგორ შეუთანხმდი?
ენიმ — არ გამოიჯარდე, შვილო და უარით გავისტუმრე.

ლიპსო — (ლოგინზე წამოჩდება) ხუმრობ?
ენიმ — არა ლექსო, რამდენი სულელი და გადაართული ცხოველია უხელა შენ უნდა მოაკვირანო?!

ლიპსო — დედი, ეს რა ქენი?
ენიმ — აბა რომელ დედას გავხარდება, შვილს სულ დაბეთილს უყუროს, ტყუილად ხომ არ განწავლუ წერაკითხვა, თან არც ჩვენს გვარიშვილობას შეტყფრის ეგ ხელობა!

ლიპსო — (ხაღიქრებით) კულდაზიკა დედა მყარლია!

ენიმ — (იციინის) ამპარტყანად არ მომნათო.

ლიპსო — კარგი, გუჟოფა ახლა, დაწეკი!
ენიმ — ცოტაც დამარჩა!
ლიპსო — (პაუზის შემდეგ) მინც არ უნდა გაგისტუმრებია უარით!

ენიმ — რა ვქნა შვილო, სხვა ვერაფერი მოვიფიქრე!

ლიპსო — პატივი თუ ეცი რამე?
ენიმ — საიღაზე უარი მიიბრეს, გვეჩქარებაო.

ლიპსო — ხვალე ვავალ ტუმბლიანში, აი ნახავს!

ენიმ — (შევიდალ) ნუ შემუტრები, თორემ მამაშენის ხსოვნას დაგაფიცებ!

ლიპსო — (შემფრთხალი) დედი, არ ქნა ეს!

ენიმ — დაგაფიცებ!

ლიპსო — მამას ხსოვნას გაფიცებ, არ მაფიცო!
ენიმ — (ეციინება, დგება და ლოგინზე გადაუჭდება შვილს) თვითონ გასახედნი კვიცი ხარ ჩერ, შენ ვინ უნდა გახედნი? (შუბლზე კოცნის შვილს).

ლიპსო — არ გეწუინოს, ხვალ ვავალ იცოდე!

ენიმ — ცულს მიგრძნობს გული, შვილო, გამაწამებს სიზმრებმა...

ლიპსო — რას ხედავ ასეთს?

ენიმ — დღით აღარ მახსოვს!

ლიპსო — ამ ერთხელ და მორჩა! შევთანხმდით? (მკლავებში იხუტებს დედას).

ენიმ — უნდა დამემალა შენთვის!

ლიპსო — დედაჩემი და ტყუილი?
ენიმ — ნამდვილად ბოლო...

ლიპსო — (აწუვეტიინებს) აღარ განაგრძო! შემძლია დაგიფიცო, რომ მეთი არცერთ ცხენს აღარ გახედნი!

ენიმ — (ყურადღებით აკვირდება შვილს) ლექსო, რალაც შეცვილი მეჩვენები!

ლიპსო — (მხრებს ირეჩავს) შეცვილი?
ენიმ — (ხელში იღებს მის ხელს) რალაც ხდება შენში, რალაც ხდება!

ლიპსო (იციინის) შენი სიზმრების შედეგია!

ენიმ — არაფერს მიმაღავ?

ლიპსო — ცდები, დედა! (გადაწველება და რალაც წიგნს იღებს ჯოჯოკიდან). ამხელა წიგნი როგორ გადაწერე ხელით?

ენიმ — ჩემი მზითვია. წესად იყო, ქალი-შვილს საქუთარი ხელით გადაწერილი „ვეფხისტყაოსანი“ უნდა მიეთანა მუღულის ოქახში.
ლიპსო — რატომ, იყო? ნათიამაც თითქმის დაამთავრა გადაწერა!

ენიმ — მშვენიერი საქმეა! სხვათაშორის, თამარი ვნახე ამასწინათ.

ლიპსო — ვინ თამარი?

ენიმ — ნათიას ბაბუდა ერთი მიიბარია, ბლის ქურდობა როდიდან დაიწყო? კარგი, ნუ მიპასუხებ. ერთხა გთხოვ, იშვიათად გამოჩნდი მაგათ სამოსახლოს!

ლიპსო — (აწუვეტიინებს) იშვიათად კი არა, საერთოდ ვეღარ მნახავს თამარი!

ენიმ — (ფარული შემოფოთებით) რალაც იცოდა იძლევი დაპირებებს!

ლექსი — (პაუზის შემდეგ) დედი, ნათია როგორ გოგოა?

ნიმე — კარგი

ლექსი — ძალიან კარგი თუ... ისე რა?

ნიმე — ძალიან კარგი გოგოა!

ლექსი — ყველაზე კარგი?

ნიმე — (სიცილით) რას გადამეკიდა?

ლექსი — შიასსუხე!

ნიმე — ჰო, ყველაზე კარგი!

ლექსი — ჩვენს მიტან-მოტანებაში?

ნიმე — აბა, სხვაგან გეგულებს უკეთესი?

ლექსი — მე არა!

ნიმე — არც მე და დავიძინოთ უკვე!

ლექსი — დედი, კრპი ჩააქრე!

ნიმე — (გაკვირვებით) აღარ გეშინია?

ლექსი — რაღა დროს შიშია, დედი? ჩააქრე!

ნიმე — კი, შვილო!

(აქრობს კრპს და თვითონაც წეება).

ლექსი — (სიბნეულში) დედი, ლაშაია?

ნიმე — ნათია? კი, ლაშაი ეთქმის!

ლექსი — ეთქმის რა სიტყვა?

ნიმე — (შვილის წყენით შეწუხებული)

ლაშაო, ჩიშაინი გოგოა, მეთ რა ვთქვა?

ლექსი — მეთ თქვი, რა!

ნიმე — აბა, ძალიან შემეხვეწე!

ლექსი — გეხვეწები!

ნიმე — მზეთუნახავია ახლა კი დავიძინოთ!

ლექსი — დავიძინოთ! (პაუზის შემდეგ)

დედი!

ნიმე — რა იყო?

ლექსი — მამჩემი პირველად სად წახე?

ნიმე — შარიაშობას, დეგობაზე!

ლექსი — რას აკეთებდა?

ნიმე — კეთიფობდა!

ლექსი — ნება მეც უცერად ვეწახე ნათიას!

ნიმე — რას ნიშნავს უცერად?

ლექსი — რა და უცებ რომ დავეწახე, უფრო სხვა თვალთ შემიძებდავდა.

ნიმე — ახლაც მშვენიერი თვალთ გაყურებს. ისე კი არც ნელ-ნელა დასანახადა ხარ ურიგო ბიჭი!

ლექსი — ყველა ყვეას მოსწონს თავისი ბახალა!

ნიმე — აბა, ახლა ყვეიც გავხდი!

ლექსი — არა, დედი...

ნიმე — კარგი, დავიძინოთ! (სიჩუმე. უცერად ნინო ლოგინზე წამოვლდება) რა დაგემართა შვილო?

ლექსი — (ნამძინარევი ხმით) რატომ მალვობ?

ნიმე — არა, მომჩვენა, რომ... შენ რა ტარილი?

ლექსი — (მზიარული განცვიფრებით) რაო? ნიმე — რამ მომჩვენა?

ლექსი — სიწმარმა აღბათ! არ ანთო, ძილს დამიფრთხობ!

ნიმე — ჰო... კარგი! (უცნაურად ღრუბს კრპს).

ლექსი — (მოქნარებით) თომამ თუ იპოვა ვენე?

ნიმე — აბა, როგორ იპოვიდა?

ლექსი — რატომ?

ნიმე — ვინ გიყი ჩაევირება, შვილო, თავისა ნებით?

ლექსი — სამშობლოს თუ დასპირდა?

ნიმე — რა, ადამიანის ცოცხლად დამარხვა?

ლექსი — აბა, უმსხვერპლად არ შენდება ტაძარი და...

ნიმე — აშენდება, ნამუსიანად თუ იშრომებს ეგენი, სანამ საკუთად უზოში არ დაინახვენ მტერს, სულ ასე არხინად აქნებია!

ლექსი — მიოუმეტეს! აუცილებელი უყოფილა თავის გაწირვა! შე ამას ვერ ვიწამ, მაგრამ ვილაცამ ხომ უნდა გადართოს თავი?

ნიმე — რისთვის, შვილო? გამოჩერჩეტბულ თომას მოლანდება მქონდა ნალოთარზე. ესაა და ეს!

ლექსი — წინათ ძალიან პატივით იხსენებდიო, ახლა გამოჩერჩეტდა?

ნიმე — ასაკი თავისას შეება, ლექსო!

ლექსი — ტაძარი რომ მიხი ქადაგების დროს დაინგრა!

ნიმე — უბრალო დამთხვევაა, შვილო, უბრალო დამთხვევა და ამით იხარებოდა თომამ!

ლექსი — შენ აღარ გუყვარს თომამ?

ნიმე — როგორ არ მიყვარს, მაგრამ იმ ქადაგებას ვერ ვპატიობ, შვილო!

ლექსი — რა ექნა აბა, დავმალა ხალხისთვის?

ნიმე — არა, მაგრამ მაინც... ისე კი, იმ ჩაკირულ ბიჭზე ზურაბზე თქმულება იყო მხოლოდ, სხვა არაფერი! ახლა კი, მართლა დამე მშვიდობისა, შვილო!

ლექსი — შენმა სიწმარებმა თუ დაგვაცადეს ძილი... (პაუზა) დედი, მამჩემი ჩაეტანებოდა კედელში?

ნიმე — (გულგახეტელი წამოვარდება ლოგინიდან) არასოდეს, გესმის, არასოდეს!

ლექსი — რატომ? ხომ გასწირა თავი!

ნიმე — ის ბრძოლის ველზე იყო!

ლექსი — ჰო, ბრძოლის ველზე სულ სხვადა (ამოქნარებს) კარგი, დავიძინოთ!

ნიმე — (დამშვიდებული) ლაშაი სიწმარები გენახოს, შვილო!

ლექსი — რაც მითხარე, სულ შენ!

(დედა-შვილი იკინის, ლექსი გვერდზე გადაბრუნდება, ლოგინზე წამოგდარა ნინო კოტაისის აყურადებს მის სუნთქვას, შემდეგ კი თვითონაც წეება).

მოკმედიბა მემორი

სართი მერვე

(თომ. მარტო ზი: დუქანო. წინ ღვინოთ სავსე დოქი უდვას. დაყვებით მაგიდას დაყრდნობია და სახე ზეღუბში აქვს ჩარგული. დრო და დრო სვამს. დახლოან შედუქნე ღებნა საქმიანობის. გარედან წვიმის ხმაური შემოდის.)

დამნა — (გარეცხილ ჯამს ამშრალებს ზელსაოცოთ) როდიდან დაგჩემდა, შე კაცო, მარტო ხმა? ზომ იცი, მარტო კაცი პურისჭამაში...

თრმა — მხოლოდ ეგა მჭირს შესაცოდო?

დამნა — ვიცი, ჩემო თომა, ვიცი რაც გინებოვს გულს მარა რას იზამ, შენ გამოგაცხადა თედორე და ვალიც შენ დაგადო!

თრმა — რალა მაინცდამაინც მე? რატომ შენ არა?

დამნა — აბა, ეგ მე რა ვიცი?

თრმა — არ ჩავთვალა ღირსად და იმითომ!

დამნა — (ხაწუხი) სატრაბახოდ გქონია, შე კაცო, საქმე და რალას ჭავრობ?

თრმა — შენს დახლს მიხედო!

დამნა — ერთი ეს მოთხარი, ერის ჭირისუფლად გთვლიან, ცოტა ჩაგლანა ჭირისუფლად, მარა მაინც... მაშ, შენი ერთი თუ გუყვარს, მაგ ერის ანგარიში ზომ მეცა ვწეროვარ?

თრმა — ვაი, რომ წერობარ!

დამნა — (ნიშნისმოკებით) მოდა, შენი ერთი თუ გუყვარს, მეც უნდა გუყვარდე!

თრმა — (ახედავს) მერე ვინ გიოხნა, მძულხარო?

დამნა — (ნასაბოვნები), ასე, შე კაცო! (თავისუფლიად მოაქვს ჯამი).

თრმა — (ჯამს შეუვლებს) ჭრა სუსტი აქვს, თორემ არაა ურიგო ღვინო!

დამნა — მოო, ღვინო მართლა სანაქებო მაქვს (ჯამს მალლა წყევს) ეს შენ გაგიმარჯოს, თომა, დამსახურებული კაცი ხარ, ვუყავი და ავკარგინაი რას იზამ, იმ დარდიოთ გაგიმარჯოს, შენ რომ ატარებ! (სვამს).

თრმა — მადლობელი ვარ!

დამნა — (სახელოთი გაიმშრალებს; ნაღვიწილ რუჩებს) ახლა, გულზე ხელის დადებით, მართლა გჯერა, რომ იპოვი ასეთ მოხალისეს?

თრმა — ეგ მიკლავს სწორედ გულს, რომ ერის საუკეთესო ვუყავი უნდა ჩავკირო ქვაში!

დამნა — მაშ, შენ ვნამს ასეთის არსებობა? მე კი რალაც ექვი მტარება!

თრმა — რატომ?

დამნა — ვინ მოინდომებს საკუთარი ნებით, თანაც უანგაროდ...

თრმა — რომ შეიძლებაოღეს, მე ზომ ჩავეკრებოდი?

დამნა — შენ, რაჯა არა, ახალგაზრდა კაცი

კი, მთელი სიცოცხლე წინ რომ აქვს... რა ვიცი?

თრმა — მთელს ერში ერთიც თუ არ გამოჩნდა თავგადადებული... აღარა ვწეროვარო ცოცხლებში და ესაა!

დამნა — მო, მტერმა რომ გავწევითობს დასანაწი ალარ ვიწნებო! ეგ, მაგის მტერს რას ვუხმენ და რას ვხედავ ამ დახლიდან! მაი დედასა, პაპაჩემის მოყოლი ამბები რომ მახსენდება, ტირილი მინდება, რა ერთი ვყოფილვართ, რა ამაუი, რა ძლიერი, რა გონიერი! ვინ დაამადლიდა მაშინ სამშობლოს თავის გაწირვას?

თრმა — (ცოტახანს ყურადღებით მისჩერებია მელუქნეს) მოო, მძიმე დღეში ვართ!

დამნა — (ხელს ჩაიქნეს) ნუ იტყვი!

თრმა — ერთი ეს მოთხარი, შენმა ბიჭმა რომ გამოთქვას სურვილი, რას იზამ?

დამნა — (ჯამი უშეშდება ხელში) რალა ჩემს ბიჭს მიახტი, დალოცვილო, ვინ მყავს მაგის მტერი?

თრმა — რა მოხდა, ისე გკითხე!

დამნა — (ამღოღულელი) კიი კიოხვები კი გცოდნია, მე და ჩემმა ღმერთმა, თვითონ უშვილოს და უძიროს, რა გენაღვლება? (უეცარი დაექებებით) თომა, ვუყავსურად მოთხარი, ბიჭთან რამე ლაპარაკი ზომ არ გქონია?

თრმა — რაზე?

დამნა — (გააფთრებით) თავს ნუ იგდებ, კარგად იცი, რაზეც! (ფეხზე დგება) თომა, პატრის გცემ, მარა ჩემს ბიჭთან ახლო გაკარებულნი რომ განახო...

თრმა — (სუსხიანად) დახლოან მიდექ, ჩარჩო, შენი ადგილი ნახე!

დამნა — (მომტყდარი) შენ რა გესმის მამის გულს?

თრმა — (მკვებედ) ღვინო მომართვი!

(ცვლავ საკუთარ საფიქრალს უბრუნდება. წვიმის ჩხპური მატულობს, შორს დაიქუნებს).

დამნა — (სველ დოქს დგამს მაგიდაზე, გაუბედავად) ჩამოიჭყა ცა!

(თომა არ პასუხობს. გარედან ცხენის ქიხინი და რალაც შეძახილები მოისმის).

ვინ სტუმარი ნეტა ამ თქეში? (გარეთ გადის და მოკლებანში ბრუნდება) სამი ყმაწვილი კაცია, შენი ნახვა უნდაო, საქმე გვაქვს!

თრმა — (ფეხზე წამოიჭრება) ჩერ არ შემოიყვანო! სწრაფად იციე წყალი მითი!

დამნა — (თომას მოთხოვნით დაბნეული) ახლავე, ბატონო!

(მოაქვს ჩაფით წყალი. თომა გვერდზე გადგება და პერანგს გაიხდის).

თრმა — (წელზევით შიშველი) თავზე და მახსია!

დამნა — ყინულივითაა, შე კაცო!

თრმა — მო, მო, ეგ მჭირდება სწორედ! ნაღვივები ზომ არ შეეხვებო?

დემნა — შენ გგონია, იმ საქმეზე არიან?
(დემნა თავზე ასხამს წყალს, შემდეგ პირსახოცს უწვდის).

თომა — (თმას იშპრალებს) აბა, სხვა რა უნდა იყოს? შემოიყვანე!
(დემნა გადის და სამ იარაღისბმულ ბიჭთან ერთად ბრუნდება).

დემნა — ეს არის სწორედ ბატონი თომა, უმარცხესო!

ზურაბი — ზურაბი, ბატონო! (ხელს ართმევს თომას, დანარჩენებიც ასე იქცევიან).

ბიორბი — გიორგი!

ხვინა — ხვინა, ბატონო!

თომა — ჩემი ვინაობა უკვე გცოდნიათ!

ბიორბი — დიახ, სწორედ თქვენთან მოვიჩქარაოდი!

ზურაბი — მთელი ღამე ვიარეთ!

დემნა — მოისვენეთ, სამოსი შეიშრალეთ, მანამდე სუფრასაც გაეშლიათ!

ხვინა — მაგდენი დრო არა გვაქვს, ბატონო!

დემნა — მაშ, არუთუა და თეთრი ნიგოზით შეიკეთეთ თავი!

თომა — დაბრძანდით, ვიბაახოთ! ტანისამოსს ხომ არ შეიშრობდით ჭერ, გაცივდებით მას!

ხვინა — ჭერ არასოდეს გავმობარვართ და რა გავგაცივებს, ბატონო ჩემო?
(მაგიდას შემოუსხდებიან).

ბიორბი — ჩვენ შორი სოფლებიდან გვახელით, თქვენთან საზღვარზე პირველადა ვართ!

ზურაბი — საქმეზე ალაპარაკე!

ხვინა — ვაცალათ ერთმანეთს!

ბიორბი — ბრძენი თედორეს ხილვა თქვენ გქონდათ, თომა ბატონო?

თომა — დიახ, მე გამოშვებხალა!

ხვინა — და დავალებაც თქვენ მოგცათ, არა?

თომა — მართალი ბრძანდებით!

ზურაბი — (მოუთმენლად) მე მზადა ვარ!

თომა — (ინებეა) უყარავაძე?!

ზურაბი — მზად ვარ ჩავიკირო!

ბიორბი — (გალიზიანებით) ზურაბ, ჩვენ რა სხვა საქმეზე ვართ წამოსული თუ რა?

ზურაბი — (დიდსულოვნად) დიახ, ესენიც მზად არიან ჩავიკირო!

თომა — (აღელვებული) რა უბრალოდ ამბობთ ამ სიტყვებს, შვილებო?

ხვინა — დრო არ ითმენს, მტერი ახლოა!

თომა — სამი სიცოცხლე არ არის საქირო! (ღუქნის სიღრმიდან, მაღალა, მოუხეშავი ბიჭი გამოდის, დახლთან ჩამოვდება, პურის ყუას მოტყუავს და ნელა დაიწყებს კამას. დემნა თვალთ ანიშნებს, გადო. ბიჭი ყურადღებას არ ქცევს მას).

დემნა — გიჟო, წადი, საქმეს მიხედვი!

ბიორბი — მოვრიც ყველა საქმეს!

დემნა — (გამწარბელი) მაშინ დავითთან გადირბინე, მარალი გამოართვი, შვილო!

ბიორბი — რად მიუვებ ამ თავსხმაში?

დემნა — (ამჩნევს რომ სტუმრების ყურადღება მიიქცია) ჩემი შვილია, გიჟო!

თომა — დიდებული საქმე ჩაგიფიქრებიათ, უმარცხესო, მაგრამ სამი სიცოცხლე არ არის მეთქი საქირო!

ზურაბი — ეგ ვიცით!

ბიორბი — თქვენ თვითონ შეგვარჩიეთ!

თომა — (უშეშვლად) აბა, მე როგორ?..

ხვინა — თქვენა ხართ ამ საქმის თაკაცალი!

თომა — და ამიტომ მე გამოგიტანათ განაჩენი? არა, ასე არ ივარგებს! ერთმანეთში მოილაპარაკეთ მე ნუ დაშაყენებთ არჩევანის წინაშე!

ხვინა — ჭერ ყოველი ჩვენთაგანი გეტყვით, თუ რა პირობას ვაყენებთ!

თომა — პირობას?

ზურაბი — მე დავიწყებ, თქვენის ნებართვით! გამოგია, ოდესღაც ასე ჩავტანა ვილაყ ბიჭი ციხის კედელში და სიმბარე ურუდე აუნდა!

თომა — არსებობს ასეთი თქმულება. სხვათაშორის იმ ბიჭსაც ზურაბი ერქვა სახელად!

ზურაბი — (მზიარულად) აჟა, ზურაბი? მშ სენიებიც ვყოფილვართ?!

დემნა — (უშეშვლად) ასე მოგვიხსენიებენ, ზურაბ პირველი და ზურაბ მეორე! (უეცრად ღიმილი ჩაუქვრება) არა, მეორე არ ივარგებს, სჭობს სოფლის სახელით განგვა-სხვაონ... მაგალითად...

ბიორბი — (უკმაყოფილოდ) თუ ძმა ხარ, შენთვის იოცნებე, შენს გარდა ორი კაცი ვართ აქ!

ზურაბი — არც თქვენ შავიწყდებით, ძმე, ბო, ტყველა გწყინთ! (თომას) როდის არის საქირო?

თომა — რა, შვილო?

ზურაბი — აი, ის... ჩაკირვა, მოკლედ!

ხვინა — (თომას) ციხის კედელში!

თომა — ის ციხე არ არის, ტაძარია!

ბიორბი — სიმბარის მაგივრობას ხომ გასწავებს?

თომა — დიახ!

ზურაბი — (სულწასულად) ჰოდა, რაღაზეა ლაპარაკი, როდის არის საქირო-მეთქი?

თომა — (თვალებს დახრის) თუნდაც... თუნდაც ხვალ!

ზურაბი — (ჩაიფიქრდება) ცოტა უნდა გადავლოთ, ჩვენებთან დამშვიდობება ხომ უნდა მოვასწარო?!

ბიორბი — (უშეშვლად) ჩვენ აღარ გვაცლი, დალოცვილო?!

ზურაბი — თქვენ თქვენი თქვით, ვინ გავსულით? (თომას) ახლა კი ჩემს პირობას ჩამოვალ, ბატონო თომა!

თომა — რა პირობას?

ზურაბი — რას და... იმ ციხეს, ციხეა თუ

ტაძარი, ჩემი სახელი უნდა დაერქვას! ზურაბის ციხე, კარგად უღერს. ბა, რას იტყვით? (ციხიდან)

თომა — უღერადობის რა მოგახსენოთ...

ზურაბი — მომითმინეთ, ჭერ არ დამიმთავრებია! ერთმსღე ისტაბის უნდა დაეკალოს ჩემი სახის გამოთლა ქვაში! თან ჩალიან უნდა შევადგე...

ბიორბი — და კიდევ ასი შავოსანი მოტირალი ქალი და მგალობელთა გუნდი...

ბზინა — სულ თეთრებში, გამოწყობილი!

ზურაბი — (მადლიერებით გოდობით) თქვენ ხუმრობთ. მე კი ძალიან მომწონს მშვენიერი აზრია არაფერი უკირს ცოტა რომ წაიბროს კდეცი! ბა, ბატონო თომა? ჩაუვლის მერე ჩემი ლამაზიკა ამ ზურაბ ნაუნარელის ტაძარს და გული დამთუთქვამს, რა ბიკს ვუთხარი თავის დროზე უარყო (ხანაძიურებით სკამის ზურაბზე გადაწყვეტა) ახლა კი უკაცრავად და თქვენც იტყვით, ძმებო!

თომა — მომითმინეთ...

ბზინა — ბატონო თომა, ჭერ მე და გიორგოტ გვალაპარაკეთ!

ბიორბი — იტყვი, ხვინა?

ბზინა — ჭერ შენ თქვი, ბარემ!

ბიორბი — კეთილი! მე, თომა ბატონო, ჩემი სიკვდილის ხანაცვლოდ მაშაჩემის განთავისუფლებას ვთხოვლობ!

თომა — ტყვედ არის?

ბიორბი — არა, ბატონო, ტყვედ რომ იყოს, რა უკირს? მესამე წელთა მეფის დილეგვნი რბანება ტყუალუბრალივ!

თომა — როგორ მოხდა ეს, შეილო?

ბიორბი — ბეზღობით! მოშურნეები მეფის საწინააღმდეგო შეთქმულების თავკაცად მონათლეს!

ბზინა — მარჩი, გიორგი?

ბიორბი — არა! მე მის განთავისუფლებას და დამბეზღებლების სამაგალითო დასჯას მოვითხოვი ან ხელფეხი გაგვიხსნან და ოჯახი თვითონ მივხედავთ მაგ ქვეწარმავლებს!

ბზინა — ახლა მე ვიტყვი!

ზურაბი — მო, ხვინა, შენი ჭერი!

ბიორბი — ჭერი ვინ მოუწომა?

ზურაბი — რა გაუთავებლად იკბინები, შე კაცო?! კბილები დაეცვებო მაზე!

ბიორბი — (წამოიხარებდა) რა ბრძანე, უმაწყილო?

ბზინა — (გალბიხანებით) გიორგი, შენ რომ უვებოლი შენს გასაკირს, მე ვიხმენდი!

ბიორბი — (წყევლით) შე რას მეჩინა, ხვინა?

ბზინა — ბატონო თომა, მე ამათხაიით არც გარისვილობა მაქვს და არც შექმლბა! არ ვაგიჟდრდეთ და... მე ფულს ვთხოვლობ! ორას ოქრას, რომელიც ჩემს ოჯახს უნდა გადაეცეს! ზურაბი — შენ, ძმაო, ტაძრის კი არა, შენი ოჯახის აშენება მოგდაძმებრა!

ბზინა — (ყურადღებას არ აქცევს მის გაცხლეს!) თომა ბატონო, ცხრა და-ძმა შევას და ხეობარი მამა, წილს ქვეშით მთლიანად მოწყვეტილი! დედაჩემი ნაბოლარას მშობიარობას გადაუვა! ერთადერთი მარჩენალი მე ვყვიარ ოჯახს, ამიტომ წუ ვამბტყურებო!

თომა — მესმის შენი შეილო!

ბზინა — მე ჩემს სამშობლოს ვეწირებო, მაგრამ არ მიღდა ათხულიანი ოჯახი რომ უკაცრონოდ დარჩეს!

ბიორბი — ახლა თქვენ განვხაყეთ, ბატონო!

თომა — ვაი, რომ გული უნდა გატყინოთ მწილებო! მშვენიერი ემწილებო ბარო, ერთსთვის თავდადებული, ვაჟაკი, დახვეწილი ხატუვა-პასუხის...

ბზინა — გმადლობთ, ბატონო, მაგრამ გული რად უნდა გვატყინოთ?

ზურაბი — რა არ გაწუბოთ მაგალითად, ჩემს პირობაში?

თომა — თვით პირობის არსებობა, ზურაბი! მთავარი ის ვახლავთ, რომ, მსხვერპლის გაღება უანგაროდ უნდა მოხდეს!

ბიორბი — (განცვიფრებით) მერე და სად ხედავთ აქ ანგარებას?

თომა — (ბილიად) თავისთავად სიტყვა ანგარება, მართლა არ გეუთვინოთ...

ბიორბი — აბა, უდანაშაული მამის დახსნის ცდაში, ანგარებას დამაბრალეებს კაცი? ან ხვინამ რა დააშვა, როცა ოჯახი შამშელისაგან უნდა იხსნას!

ზურაბი — მამ, მართო ჩემი პირობა ანგარებია?

ბზინა — გიორგი, რატომ ეშმაკობ? მამ მე ოჯახის გამო ვეწირებო!

ბიორბი — აბა?

ბზინა — მე სამშობლოსთვის ვწირავ თავს! შენთვის კი ვეჭილად დავგომა ნაღდად არ მოთხოვია!

ბიორბი — რაზე ჩხუბობ, შენ თვითონ თუ გესმის?

ზურაბი — თომა ბატონო, მე სახელს ბრძოლაშიც ვიშოვი! რაც ვთხოვეთ, მომთხოვნი ბაღლები რომ წამოიჭრდებიან, მათთვისაა საჭირო მაგალითად!

თომა — წამით არ იფიქროთ, რომ თქვენი მამულიშვილური განზრახვის სიწრფელეში შემაქვს ეჭვი! თავის გაწირვა ყველა შემთხვევაში გმობობა, ემწილებო, ამ მხრივ გული წყნარად გქონდეთ, მაგრამ...

ზურაბი — (ბრისვით) ჩემმა თანასოფელელმა ბრქმა ბაიარაი არ დახარა ბრძოლაში და ვინაში დიდა ამბავია, ვმირად ვამბობს! ვინაწამებრავი სიკვდილით ვინც მოკვდა, წმინდანად შერაცხეს და ხანთლებს უნთებენ. ჩემი მსხვერპლი კი რითაა ვინმეზე ნაკლები? განსხვავება მიუხარო!

თომას — განხვადეგება ის არის, რომ ისინი არაფერს თხოულობდნენ სანაცვლოდ! შენ კი გიორგი, მამაშენის დახსნას რომ ღამობ, ვერ ხვდები რა სატანჯველს შეუქმნი, როცა გაიგებს, რომ თავისუფლება შვილის სიკვდილის ფასად მოიპოვა!

ბიორბი — შვილის გმირულად დაღუპვის ფასად!

თომას — ეგ სულერთია! შვილი მამას არ უნდა ეწირებოდეს! მტერს არ ვუსურვებ ამას!

ბიორბი — მე ხეიჩანს არ იყოს, მამაჩემს კი არა, ჩემს სამშბლოს ვეწირები!

თომას — მესმის, თქვენი შვილებო, მესმის, მაგრამ უკვლა წინაპირობა ანგარებად ჩაითვლება!

ზურაბი — რა ანგარებაა ეს?

თომას — პატრიოტუყვარობა ანგარებაა, ზურაბ!

ზურაბი — კარგი, რა ბატონო თომას, ხეიჩანავით ფული ხომ არ მითხოვია?

ბიორბი — გირჩევ, აქვე მოუხადო ბოდიში ხეიჩანს!

ხვინა — გიორგი, მე მგონი გავაფრთხილე, რომ არამყოხებ ვეკილები არ მჭირდება!

ბიორბი — (წყენით) შენ რა უკულმა გეხმის უკვლაფერი, მამა?!

ზურაბი — ხეიჩა, შენს ხაწყენად არ მიიქვამს!

ხვინა — არც გირჩევ ჩემს წყენინებას!

ზურაბი — არც დაგასლოკინოს! ამას უუყრეთ, ხმაც რომ დაიბოხა?

ბიორბი — მამ, უარს გვეუბნებიო!

თომას — მერწმუნეთ, უმარვილებო, თქვენზე არანაკლებ მტკივა გული!

ხვინა — აღარც ჩაიკრვა მინდა, აღარც ოკროები, ხანამ კიბამდე არ ჩამოიყუევან მაგ ულვაშს, ჩემო გმირთამირი!

ზურაბი — (ხანჯალზე გაივლებს ხელს) თუ გინდა აქვე დაგჩუტავ, შე გლებუკა!

თომას — გრცხვენილდეთ, დაგაიწყდეთ რა საქმეზე ჩემოხვედიო?

ხვინა — გიორგი, შუაში არ ჩადგე, თორემ არ დაგინდობ, იცოდეს!

ბიორბი — (მანამდე გაშველებას რომ ცდილობდა) მასე ხომ? მე არ დაგინდობთ არცერთის ხომ გადამიარეთ გულზე ორივემ?! ახლა მიუყრეთ!

ღმინა — ამ ღუქანს რას ერჩით, ტუქს მიიქვს აქაურობა და იქ უნაუხეთ ერთმანეთს, თქვე კაი ხალხო!

თომას — (წამოხტება და თითო სილას უთავსებს სამთავსს) ეს არის თქვენი ერისკაცობა, თქვენ გეწვით გული სამშობლოსთვის? მტერი კარზეა მომდგარი, თქვენ კი ერთმანეთის სისხლი არ გენანებათ? აქედან დაიკარგეთ, თქვე ცინგლიანებო, თქვენა!

ბიორბი — (ხანჯალს ჩაავებს) ეს დარბიხელი კაცი რა იოლად იქნეთ მუშტებს, ბატონო ჩემო? (გადის, მაი თაქჩაქინდრული ზურაბი და ხეიჩა გაყვებიან).

ღმინა — რაიმე სისულელე არ ქნან გჯაში (მეშფოთებელი თომას უყან გაყვება მათ, მაგრამ მალე ბრუნდება.)

თომას — არა, სამივემ სხვადასხვა მიმართულებით გაქულსა! (მაგიდაზე ყრის ვერცხლის ფულს) კიდევაც დაიჭრდებიანი გემის დახლოდარო, არც ისეა საქმე შენ რომ გგონია, ეგ დაღესილი ბიჭები ერისკაცული გზით ივლიანი (ცხირს დააკეცინებს) აგერ დავამოწმე კიდეს! (ცლის ღიბით სავსე თასს და გადის).

ღმინა — (აუიარაღებულ სკამებს ალაგებს) არ გეკადრება მოხმარება?

ბიორბი — რა იყო, მოხოვე და უარი გითხარი? (ჩაიციუნებს) ისე, რამდენი სულელი დაღის ქვეყანაზე, მამ, მამა?

ღმინა — (ჩაფიქრდება) ეგ სულელები ათი თავით გგობიან, შე ძროხა, შენა.

ბიორბი — (ნაწყენი და გაკვირებული) ვითომ რატომ?

ღმინა — (წელში გასწორდება) რატომ და... რატომ და...

ბიორბი — მამ, მამ, თქვე რატომ?

ღმინა — (ველარ უქანსებებს) იმიტომ.

ბიორბი — ასე გეთქვა, შე კაცო, ახლა ნამდვილად მივხვდი!

ღმინა — ნუ ღლიციანობ მანდ უნნოდ!

ბიორბი — შენ რა, ვული ხომ არ გწუდება, კიდელში ჩაიკრავს რომ არ ვისრულობ?

ღმინა — (გულგახეტილი) არა, შვილო, ეს სიგიჟე რამ გაფიქრებინა?

ბიორბი — რა ვიცი, ათი თავითო და...

ღმინა — ვერ გამოიგე, გიჯოს ვინაცვალეს!

ბიორბი — აბა რით მჯობიან?

ღმინა — (საბოლოოდ იბნევა) არა, მე... მე ის მინდოდა მეთქვა...

ბიორბი — მამ, მამ, ამოღერდე, მამა!

ღმინა — მე მინდოდა მეთქვა, ეგენი აღბათ ეხმარებიან მშობლებს დალაგებაში-მეთქი!

ბიორბი — აუ, რამხელა ტუქელი დაწულიე?!!

ღმინა — რას მიბედავ, შე...

ბიორბი — (თვალს მოქუტუვს) მამ, თუ გინდა დავეწვი თომასს?!

ღმინა — კაი ახლა, შვილო, რაზე მიხეთქავ გულს? ჩამოხსნდეთ, თითო კიკა დავლითო, დლით დავკალი სწორედ უშობელი...

ბიორბი — აღარა მშიაი (ამტქნარებს) მამა!

ღმინა — მამ, მამა გენაცვალოს!

ბიორბი — ფული მოიტაქ ქალაქში მივდივარ!

ღმინა — (რისხვით) ისეც იმ ბოზ დედაკაცთან?

ბიორბი — თუ გინდა ადვრჩები!

ღმინა — (ნაწყლად) არა, შვილო, წადი ეგ შეგარება, სხვა რა?

გიუმ — (ნაიამოუნები) ჭივრიანი კაცი ხარ, მაში ახლა, ფული შოიტა, ხო იცი რა ხარჯია ნა ქალაქი?

ღმინა — (სულს ამოყოლებს) მაგაზე კარგად რა ვიცი, შენი გადამკიდლე! რამდენი გინდა?

გიუმ — ხუთ თუმანს ვიშოფინებ!

ღმინა — (გამძროლო) ამდენი არახოდეს გიოხვია!

გიუმ — რა ვი, ეგ შეგრჩებო და (ღმინა უხმოდ აძლევს ფულს, გიუმ მიდის, ცრემი შეჩერდება და ფული გადაიოვლებს).

გიუმ — ხამი მანეთი მაინც დამაყელი, ხომ? (ოაც გააქნევს წყენის ნიშნად და გადის).

ღმინა — (თვალს გაყოლებს და უეცრად გელიძობა) რა მივირს, ჩემი შვილია და...

(ვახალისებული ღმინა დარჩენილ ღვინოს დასისხამს, გამს და სულმოუთქმელად ცლის).

სურათი მეცხრა

(ღამეა, ქალები გარს დახვევიან წამოჩოქილ თომას და გაშეტებით ურტყაშენ).

თომა — (თავს არ იცავს) გაგოფდით, ქალებო!

თამარი — (ღონივრად უქნევს სახრეს) ხომ გაგაფრთხილე, ხომ გაგაფრთხილე!

მარმინ — კარგი, აკმარე თამარ, ხომ ხედავ, თავსაც არ იცავს.

თამარი — (შეღვება, სხვა ქალებიც ჩერდებიან) მეტი აღარ განხო აქ ახლოს გაკარებულო. (ქალები მიდიან).

თომა — (უყვირის მიმავალ ქალებს) ბო, მე ქვა მიღვას საგულეში, ქალათი ვარ მოწოდებით, მთელი ცხოვრება იმას ვოცნებობდი, ნეტავ ვინმე ჩამაჰიჩინა ორ კედელს შუა-მეთქი. (ცენესით დგება) მგონი წყენი ჩამინგრავს მაგ ჭოჭოხეთის მაშხალდებმა, რას მერჩოდო, ბრძენო თედორე! ჩემთვის გებრძანებინა, ჩაეკირეო... ჩავდგებოდი იმ კედელში, ამომიგლი-სავდენე ამ დასადუმებელ პირს და მოისვენებდა ყველა გარშემო.

ლემსო — (შემოდის, შემფოთებით) რა დაგმართა ნათლი?

თომა — რა ვიცი... (ლექსოს შეხედავს და უეცრად გაეცინება) ქალებმა გამალახეს ბიჭო.

ლემსო — (თვითონაც ეცინება) რაო?

თომა — შენ აქ საიდან გაჩნდი?

ლემსო — ხმაურზე გამოვედი, წამო ჩვენთან დაიძინე ღღეს!

თომა — არა, შვილო, წავალ ასე ნელ-ნელა.

ლემსო — გაგაცილებ.

თომა — ბო, წისკვილამდე, თუ არ გეწარება.

ლემსო — ნათლი, სულ მინდოდა შენთვის მეყოხა.

თომა — ბრძანე.

ლემსო — მამჩემი როგორ დაიღუპა?

თომა — განა შენ არ იცი?

ლემსო — როგორ არა ვიცი, მაგრამ თავიდან მინდა მოვისმინო ცოცხალი მოწმისგან.

თომა — რა გითხრა, შვილო, შუაგულ ომში მეფეს ცენი მოუკლეს და გიორგიმ თავისი დაუთმო, ეს კი თვითმკვლელობას უდრიდა, ძლივსლა ვიცანით მერე ცხენებისგან გათელილი. მაპატიე, რომ ასე წვრილად გუყვები!

ლემსო — მე ვგვევარ მამჩემს?

თომა — გარეგნულად უფრო ნინოსკენ ხარ გადახრილი.

ლემსო — ხასიათით?

თომა — (ჩაფიქრდება) ხასიათით? გიორგი უფრო მკაცრი იყო, შენ უფრო რბილი ხარ, აღერსიანი.

ლემსო — (წყენით) რახან ქალის გაწარდილი ვარ?

თომა — (გაევირებით შეხედავს) ასე ცუდად გეხმის ჩემი?

ლემსო — მაპატიე, ნათლი!

თომა — მე შენს ვაჟაცობას არ შევხები-ვარ!

ლემსო — მივხვდი-მეთქი!

თომა — მეტს ნულარ გამაცილებ, დაბრუნდი! (უფრღვე იკიდებს ხელს).

ლემსო — გინდა, ნათიას ბაბუდასთან მი-გოუვან, კარგ მალამოს აკეთებს, უცებ მოვიჩინე იარებს!

თომა — მაგ ბაბუდამ მიუაყუნა ყველაზე მეტად! ხაკმაოდ ჩანინა ქალბატონია, იღბალი, რომ თავის დროზე ცოლად არ შევირთე!

ლემსო — კარგი ერთი, თამარი შენი საცოლდე იყო?

თომა — აბა, დიდი სიყვარულობია გუქონდა!

ლემსო — მერე, რად არ მოიუვანე?

თომა — რა ვიცი, შვილო, ჭერ ქალაქში წავიდი, თედო კალატოზთან შევირდადი, მისი სული აცხოვნოს ღმერთმა, შემდეგ ერთ დედაკაცს გადავჰკიდე... მოკლედ აღარ შედგა ეს ამბავი!

ლემსო — აღმათ მაგიტომ ვირტყა განსაკუთრებული ხალისით?!

თომა — (ნეკნებს ისიჩავს) ბო, დამზოგაო, ვერ ვიტყვი!

ლემსო — (ღიმილით) მაშ, სახიფათო ყოფილა ასეთ დასტაქართან მიხვლად!

თომა — ნუ იტყვი კარგი, დაბრუნდი ახლა!

ლემსო — ჩქნებ გადაიფიქრო და დარჩე, ნათლი!

თომა — არა, შვილო, არ ვარ ჩვეული სხვა; გან ძილს! ჰოტივით უნდა ვავატარო ღამე!

ლემსო — ნება შენია! მაშ, აქვე გატევი ჩემს საოქმედს!

თომა — (უკვე წასასვლელად შეტრიალებული) რა საოქმედს?

ლემსო — ნათლი, ბევრი ვიფიქრე...

თომა — თუ გრძლად აპირებ, ხვალისთვის გადავდლო, უჭიფოდა ვარ რადაც!

ლემსო — ორი საბუთი ავიხსნი უველაღერს! ეს დღეები ბევრი ვიფიქრე...

თომა — რაზე?

ლემსო — ბევრი ვიფიქრე. მზად ვარ თუ არა-მეთქი!

თომა — (შეშინებულად) რაბთვის?

ლემსო — თუ მათქმევინებ, გატევი!

თომა — (დაბნეული) ბრანე, ბატონო!

ლემსო — მოკლედ... აღბათ არ შევარცხენ მამაჩემის ხსოვნას და არც შენს ნათელბროსს... არ შემაწყვეტინო! შე ჩავეტანები იმ კედელში!

თომა — (გაოგნებული) რა?

ლემსო — ჩავეყრიები-მეთქი!

თომა — (ცოტახანს უხროდ მისჩერებია ბიჭს, მერე სახეზე მოსვამს ხელს) არა, არა, არა, არა, ოღონდ შენ არა!

ლემსო — რატომ?

თომა — მეციხოვნე?

ლემსო — მო, გვიტოვებ!

თომა — ლექსო, შვილი რომ მყავდეს, შვილი, აღბათ უფრო იოლად გავიმეტებდი!

ლემსო — ეგ რა პასუხია?

თომას — (საჩუქრად სახესთან მიუტანს) ნათლული ხარ, ბიჭო, ჩემი!

ლემსო — ეგ რამ გათქმევინა, ნათლი? სხვის ნათლულებს რომ ავუღიანებ და იბეტებ?

თომა — (სიტყვებს ეძებს) იცი, რას გატევი?

ლემსო — რას?

თომა — რასა და დედაშენს ბუდელურებად მამაშენის გმირობაც უოფნის!

ლემსო — (ჩაიკინებს) მაშ, საკმარისია ერთი გმირი ოჯახში, არა?

თომა — ლექსო, შვილო, მოდი დავიფიქროთ ეს საუბარი ვითომ არც ყოფილა! (შეტრიალდება წასასვლელად.)

ლემსო — (დაბნეულ უხეშად შეაჩერებს ხელოს, თომის დარცხვენებს უყარავად, გატყინებულად როგორ თუ დავიფიქროთ? შე აქ თამაშს კი არ ვეთამაშები! შენ დაგვივალა ეგ ამბავი და ნეტომ გითხარი აბა, ბოლომდე მათქმევინე! თანაც კი არ გითანხმებ, გატეობინებ მხოლოდ! დედაჩემს კი ნუ მაცოდებ, მაგაზე ფიქრი ახლა არ მინდა! მოკლედ, შენ რომ ბიჭს ეძებდი, ნათლი, ჩათვალე, რომ ნაპოვნი გუავს და ამაზე მეტს მართლა ნუღარ ვილაპარაკებთ!

(გრძელი პაუზა, თომა გაშფოთებით აცქერებს

თვალს, აქეთ-იქით, ზეჟიკო მშვიდად შეჰყურებს მის ასეთ ყოფას).

თომა — (მოულოდნელად, დამყოლად) კარგი, ლექსო, რახან გადაწყვიტე, მანე იყოს! (ხელზე შემდეგ) პირიბა როგორი გეჩენება?

ლემსო — (გაკვირვებით) რა პირიბა?

თომა — შენი პირიბა, რას თხოულობ ნა-ნაცვლოდ?

ლემსო — რას უნდა ვთხოულობდე?

თომა — (მუდარით) რადაცა მოითხოვე, ბიჭო!

ლემსო — (გაეღიმება) ეშმაკობაც გისწავლია, ნათლი! პირიბა ვინდა დამტუტო, შენივე ქადაგებობა ვიცი, რომ ეს უანგაროდ უნდა გაკეთდეს! ასე არაა?

(თომა სახეზე აიღარება ხელებს), ვახარებულე უნდა იყო ნათლი, შენ კი ცხვირ-პირი ჩამოგტირის!

(ბეჭუე აკოცებს თომის და მიდის, სახეზე ხელაფარებული მოხუცი არეული ნაბიჯით გადის სკენიდან).

სურათი მათმა

(მკრთალად განათებული საღვავი, ლექსოს იქვე ფეხი მოურთხია და სამარის თავთან დასსმულ თეთრად მოლალავე ჭვარს ხელით ეფერება.)

ლემსო — პირველად მოვედი ღამით შენთან, მამაჩემო, გამიარა სიბნელის შიშმა, მაინც რა შავი, მრუმე ღამეა. უმთვარო და უფარსკვლავეო არა, ერთი ვარსკვლავი მაინც კიაფობს მკრთალად, ნეტა ჩემი თუა? არ ვიცი, რისთვის მოვედი შენთან, დამშვიდობებმა ეს, თუ მალე შეხვედრის იმედი, თუ შეუხვდით, შენ დამიძახებ, მაშა მე ხომ ვერ გიცნობ, აი ასე ცხოვრობ შენი ცხოვრებით კაცი და ელი როდის შემოგკინებს შენი ვარსკვლავი, მაინც შენომცინა და მოთხრა: აი, შენი უხედილი ცვლი აი, შენი დასაპურობა მწვერვალი აი, შენი ვარსკვლავის საათი აღეკი და რაზე ქენი ამისთვის დაგნათოდი თვრამეტი წელიწადიო! ისიც მოთხრა, აი, შენი შავოსანი თმაგაშლილი დედა, აი, შენი ღამაში შეუვარებული აი, შენი, შენზე შეწყვეტილი გვარო ეგ არის შენი არჩევანიო! მაგრამ ისიც დაამატა, თუ ვარსკვლავს წაყვები, კაცად წაყვები! თუ არა და კონდრის კაცად იარეო! რა კენა, მაშა, სხვა რომ ჩაეტანის ჩემს მაგივრად, სიცოცხლეს ხომ არაი დავყარგება! ნეტა რას გრწნობდი მაშინ, მეფეს საყუთარი ცხენი რომ დაუთმე და თავი სასიკვდილოდ გადადვი? ჩემსავით თუ გემინოდა ნეტა ჩემო ვაჟკაციო მაშა?

(შორიდან ნინოს განწირული ხმა მოისმის, ლექსო ლექსო ბიჭ აკლდამის ქვას ამოუფარება, შემოდის ნინო, თმაგაშლილი და სახეჩა-

მონოკოლო. ქმრის საფლავთან ჩამუხლებს, ღონე ეცლებს).

ნიმე — (უღონოდ თავჩაქრებული) ჩვენი შვილი არ მოსულა აქ გიორგი? აქ მოვიდოდა შენთან. ვიცო! მე კი გამირბის. რცხვენია ჩემი (საფლავის გვერდს ჩამოეყრდნობა და შუბლს მიადებს) უფალო, რა შეგცოდნე, რა მძიმე ბრალე მიმბედვის ან მე, ან ჩემს წინაპარს. ასე რომ გამაუბედურე! რად მაჩუქე გმირი ქმარი, რად მაჩუქე გმირი შვილი, რად? სულ შიშში და კანკალში ვიყავი, რომ რაღაც ამდაგვარს გადაწვებოდა ჩემი ბიჭი, ჩემი მზეუკაბუქი.. შეგაცხვავა წაფლ-მირონი თამა, ასე ადრე ვის დასჭირდა ცაში. ლექსოს უმანკო სული!

რა შეგცოდნე, ღმერთო ასე რომ მტანჯავ? ან რა დამსახურება მაქვს შენს წინაშე, გმირის ცოდობითა და გმირის დედობით რომ დამაჩლიდრევი! რად მარტუნე ამხელა პატივი, რად! გიორგი, გიორგი! ნუთუ შენა სული არ ფორაქობს ახლა! უველაზე ბედნიერი დედა ხარო, დღეს ვიღაცამ მითხრა. უველაზე ბედნიერი ვუფილგვარ თურმე. ზარ-ზეიმით რომ მივაცილებდნენ ერთადერთ შვილს ცოცხლად და სამარხავად!

რაღომ? რაღომ? რა თილისმა აქვს, რა ქაღალდი. ამ სამშობლოს? რა არის ეს სამშობლო, გაუთავებლად მხვეგრამლს რომ მოითხოვს? რა თილისმა აქვს ასეთი, მის სიყვარულს, რა?!

შაპატოვო ეს სიტყვები, გიორგი და ლექსო! შაპატოვო ეს მკრებელობა მე უბედურს, ვიცო, რომ უნდა გამაგვრდე, ცრემლი შევიშრო, თქვენ როგორც გეყადრებათ ჩემო ვაჟაკებო! ქანდაკებად უნდა ვიქცე და ვიძეორო, ერთი შვილი მაინც გავზარდე ვეფხებთან მეომარია! ერთი შვილი... არ მომასწრო ბედისწერამ შენს გავრდა. შეილო! და მაინც... ერთი შვილი გავზარდე ვეფხებთან მეომარია! (გმინვა ამოხედება და საფლავზე დაეშობა, ლექსო ფრთხილად მიიპარება სისაფლაოდაც).

სურათი ბეთარძეობა

(თივის ზეისზე ლექსო მიწოდოდა, მკლავები თავქვე ამოუდევს, შემოდის ნათია. ცოტა ხანს მდუმარედ დაჰყურებს თივაზე წამოწოდულ ბიჭს).

ნათია — (ცოცხალი) ლექსო!
ლექსო — (თივაზე წამოკრდება) ნათი? აქ როგორ მიპოვე?

ნათია — ვიცოდი რომ მოხვიდოდი, ჩვენს ადგილზე (გვერდზე მიუწევა) მკლავზე დამადებინე თავი. (ცოტახანს ჩუმად წუნან) იცი, აივანზე შემინა, ბაბუჯას ტრილიბა რომ გამადგინა, მეც უცებ მივხვედი, რაც მოხდა... ცას ავხედდე და დავინახე მკრთალი უსიყვარულო მზე სხვებზემეფიციკნელი უფოთლო გვირგვინითა და ის მზე უფრო მთვარეს ჰგავდა,

მკვდარი ფერი ელო. იცი, მზეს რომ ავხედდე ხოლმე, სოველთვის ცხვირს მაყვამინებს... რას ვლამაპაკობ მე თვითონ არ ვიცო! თუ გინდა მაკოცი!

(კოცნის ერთმანეთს).
ლექსო — ზღვის გემო აქვს შენს ტურებს!
ნათია — ვტორო და იმითომ!
ლექსო — ჰოდა, ნუ ტირი!
ნათია — შენ რომ მიღიხარ?
ლექსო — იცი, მე მცერა; რომ მაინც ვიქნები შენს გვერდზე, ხანდახან მიგრძნობ კიდევ!..

ნათია — ეგ ცოტაა. მე მინდა გხედავდე, ხელით გეხებოდე (პალახს შემდეგ) მაშ, შენ ფიქრობ, რომ მერეც...

ლექსო — არ შეიძლება, ამხელა სიყვარული მოკლული ბაქიასავით წყაბ, ან გაპრებს ის საღდაც დარჩება, დაუბეღება. მე ხშირად მიგრძენია მამაჩემის სუნთქვა სახზე.

ნათია — შენ იცი, რისთვის მოვედი?
ლექსო — რომ გამომეხოვო, არა?
ნათია (თივაზე წამოკრდება) მე მინდა შენი ცოლი გავხდე! (ტურებზე დაფარებს ხელს) ჩუ! რამე სისულელე არ თქვა!

ლექსო (დაბნეული) როგორ?
ნათია — ბუნების წესით, როგორც ხდება!
ლექსო — ნათი, გარიყრატზე მე აღარ ვიქნები!

ნათია — (ჩაეხუტება) ჰო, ლექსო, მოკლე თაფლობის თვე მოგვიწონა განგებაში!

ლექსო — ხვალ...
ნათია — ნუ ფიქრებ ახლა ამაზე! ერთი განსაკუთრებული ამბავი უნდა ვითხრა.

ლექსო — რა ამბავი?
ნათია — იცი, ვინ გამომიწვა შენთან?
ლექსო — ვინ?

ნათია — ვინ და ბაბუჯამ! უველას რომ დაეძინა, კაბა ჩავიცვი და სარკმლიდან ბაღში გადავყვარი. ამ დროს ხელი მსტაცა ვიღაცამ, ბაბუჯა იყო! სად მიღიხარ ამ კუნაქტე დამეშოო. უკანასკნელი გამხედლობა მოვიკრიბე, სად მივდივარ და ლექსოსთან, მისი ცოლი უნდა გავხდე-მეოტი მიყურა, მიყურა ცოტა ხანს და მითხრა: მარტალი ხარ, წაღიო!

ლექსო — აღარ მომიყვებ!
ნათია — რატომ?
ლექსო — თან ბედნიერი ვარ, თან... (ხანმოკლე ღუმბლის შემდეგ) ღონივრად უნდა ვიყო ხვალ!

ნათია — არ მესმის!
ლექსო — რაღა, საკუთარი თავის შეცოდება თუ დავიწევი, უველა შემატუკობს ამას!
ნათია — დავიწევი უველაფერია! ვახსოვდეს მარტო ის, რომ დღეს ჩვენი საქორწილო ღამეა! (ერთმანეთს ეხვევიან) ერთი უწოთი გამოიშვი ბელი! (უბოდან ორ საწოლს იღებს).

ლახსო — (ლიპილით) აქ რომ არ გვპოვნე, რას იზამდი?

ნათია — ხალხში მოგადგებოდი (ერთ სანთელს ეწვიდის) დაანთე! ახლა კი დავიროქოთ! (ორივე იჩქებებს; ანთებული სანთლებით ხელში) უფალო, იესო ქრისტე! ძეო ღვთისაო! გვიხილეთ ცოლად და ქმრად მე და ლექსო! შეგვხედ შენი ღმობიერი მზერით ჩვენ, არა როგორც მრუშებს, არამედ შეყვარებულებს. ვფიცავარ შენს სხვიოხან სახეს, რომ არასოდეს არასოდეს შეგეხება სააღიროსოდ სხვა კაცის ხელი (ლექსოს) ახლა შენ თქვი!

ლახსო — (ჩურჩულით) რა ვთქვა?

ნათია — (ისიც ჩურჩულზე გადადის) რაში? **ლახსო** — უფალო იესო ქრისტე! ძეო ღვთისაო! შეგვიწყალებინ ჩვენ შეყვარებულნი!

ნათია — (აქრობს, ორივე სანთელს) ამ სანთლებს შევიწახავ! (ჩაფიქრებით) თუ ღვთის ნებით, შეილი არ დამარჩა შენგან, მონაზუნად აღვკვეცივები! (ლექსო ომაზე გადაუსვამს ხელს).

ლახსო — ნათი!

ნათია — (ტუჩებზე დაადებს კვლავ ხელს) იუჟერ შენ დაიშახტურ ეს! ახლა კი მომხევი! **ლახსო** — რატომ კანკალებ?

ნათია — არაფერია (ტუცრად ხელს მალა წვეს და ცრემლმომსკდარი ყვირის) პირველი მამალი, პირველი... გარიფრე გვიახლოვდები, ლექსო! ის ჩვენ დაგვაშორებს! ის ჩვენ დაგვაშორებს! (ერთმანეთს ჩაეხვევიან. სიბნელე).

სურათი მემორაგები

(ტაძრის ამოსაშენებელი კედლის წინ ხალხი შეკრებილა. ყველასგან ზურგშეკცევით, ქანდაკებასავით გაქვედებული დგას ნინო. მის გვერდზე მსავეით შავებში შემოსილი ნათია დგას მუხლებზე და ორივე ხელით ნინოს ფეხს შემოხვევია.

ავისმომასწავებლად რეცხ ხარო. ორ კალატოზს შემოყავს ლექსო. მას შავ შარვალში ჩატანებული თეთრი, ქათქათა პერანგი აცვია. სახე მშვიდი აქვს, ფიქრიანი. ხალხში გმინვა გაისმის).

ნინო — (შეკრება) მოიუვანეს?

ნათია — მო, დედაც ბატონო!

ბაბუღა — (ჩუმში მოთქმით) ვაი, შვილო, რა დამაზო ხარ!

(შვილიანი ბერი ლექსოსთან მიდის, ომაზე ხელს გადაუსვამს და ხატს უწვდის საყოცნელად. ლექსო დაიჩქებებს, ხატს აკოცებს, პირფარა გადისახავს და კვლავ ფეხზე დგება).

ნინო — რას აკეთებს ჩემი ბიჭი?

ნათია — ილოცა და ხატს ეამბორა, დედაც ბატონო!

თომა — (მიდის ლექსოსთან, ცალ მუხლებზე დაიჩქებებს და ხელზე კოცნის) მშაბტი!

ლახსო — (არ დაანებებს მუხლებზე ღვთისა, წამოაყენებს) არ გინდა ნათლი, სჭობს პატარა სამლოცველოში შეხვიდე და ჩემთვის ილოცო!

თომა — (ყრუდ) როგორც მიბრძანებ, შევიდი! (გადას).

ლახსო — (კალატოზებს მიუტრიალდება) რაღას ველოთ?

პალატოზები — (არტულად) როცა შენ იტყვი... შენ გელოდებით!

ლახსო — ნუღარ გავწვადვით, ცოლმა ხალხი (საკრებულოს მოუტრიალდება) მშვიდობით, ხალხი! (ოდნავ მოიდრეკს ქედს, შემდეგ ღრმად ამოსუნთქავს და სწრაფი ნაბიჯით მივაკედელთნ, წამით თვალს შეეფლებს მას, შემდეგ კედლის ნიშნამ ჩადგება) მე მზად ვარ!

ნინო — (სადაც შორს იქირება) რას შევება, ჩემი ვაჟი?

ნათია — კედელში ჩადგა, დედაც ბატონო! პირველი პალატოზი — (თოკა უჭირავს ხელში) ლექსო, უყარავად, მარა... ხელ-ფეხი უნდა შეგვიკრათ!

ლახსო — რატომ?

მეორე პალატოზი — ვერ მოითმენ, აფართხალდები და გადმონარგვ კედელს... პირველი პალატოზი — დულაბი ვერ მოახრებს გაცივებას!

ლახსო — მაგას ნუ შიშობთ! არც გავტოვდები!

(კალატოზები შემოაბას იწყებენ, კაცები ქუდს იხდიან, შემდეგ ყველა იჩქებებს).

ნინო — რაო, დაიწვეს კალატოზებმა?

ნათია — დაიწვეს, დედაც ბატონო!

პირველი პალატოზი — (ტუცრად ქაუჩას ხელიდან გაადგებს) ხალხო, რას მერჩით, რას მაყეთებინებთ?

(არაიენ არ პასუხობს).

ლახსო — (რბილად) განაგრძე, კალატოზო!

(ის უხმოდ უბრუნდება სამუშაო ადგილს).

ნინო — შვილო, სადამდის მოგწვდა?

ლახსო — დედა, წადი, გობოცი!

ნინო — მიპასუხე, შვილო!

ლახსო — დედი, წადი, ნათია წაიყვანე და წადი!

(კალატოზები სწრაფად აგებენ კედელს).

ნინო — შვილო, ლექსო, სადამდის?

ლახსო — (ყვირის) ნუ მავალბებ, წადი!

გაიყვანეთ ქალები აქედან!

(დავიით, მარტყეი, მიხა და ბაბუღა დასწვდებიან ნინოს და ნათიას).

ნინო — (ხელს მალდა აღმართავს) ხელი არ დამაქაროთ, მე... მისი დედა ვარ!

ლახსო — კალატოზო, დაჩქარე!

პირველი პალატოზი — (ატრებულად, ხახელოთი ცრემლს იწმენდს) მეტი რაღა დავაჩქარო?

ნინო — შვილო, ლექსო, სადამდის?

ლახსო — (მოულოდნელად შორჩილად) მეტრადმედი, დედა!

ნიმე — (თავისთვის) მკერდამდე!
თამარი — წამოდი, გთხოვ! ნულარ შეხე-
დავ ამას...

ნიმე — შეილო, შეილო სადამდის?
(პახუბი დაარსების ლექსის სახე უკვე და-
ფარეს კეით კალატოზებმა).

ნიმე — ლექსო, რატომ არ მასხუბობ, ლე-
ქსო!

(მოტრიალდება, ამოყვანილ კედელს შეხე-
დავ. შეუვირთბ და უგონოდ ეყება ძირს,
დარწმუნოებით ხელის ბეოთან ერთად გალობს იწ-
ყბობ).

თომა — (მგომოვარდება) შეწუვიტო, ახლა-
ვე შეწუვიტოთ! გამოანგრით კედელი!

(ეყებ კალატოზებს, მის გამოფხიზლებუ-
ლ ხალხს ასევე).

შემახნილბი — გაგიფა?... გააკვეთ... რა
შეწუვიტოთ, რა?..

თომა — (ძალტესავით შემოვირთულ მკლა-
ვეში ფაოთხაოებს) ხილვა მქონდა, ახალი ხი-
ლვა!

შემახნილბი — ტუუის?... გაგიფა, ვი-
ღარ გაუძლო! არ მიუშვათ კედლამდე!

ნათია — (ფეხზე წამოიკრება) თქვი, თომა
ბიძა, თქვი!

თომა — (უვირთს) მსხვერპლი უკვე გაღებუ-
ლია ბრძენი თედორე გამომეცხადა ლოცვაში!
შემახნილბი — კალატოზებო, განაგრძეთ არ უს-
მინოთ!

მინა

ღამნა

მარმინი — (არქულად) შეწუვიტო... ათქმე-
ვინეთ... ათქმევიტო!

თამარი

დავით

ნათია — (მოეკუთება თომას, ცდილობს მის
განთავისუფლებას) თქვი, უველაფერი თქვი,
დროზე!

თომა — ბრძენმა თედორემ ბრძანა, ხალხო
თუ ერს ასეთი თავგანწირული, ასეთი უანგარო

შვილი უავს, მას ვერაფერი მოერევია! მსხვე-
რპლი უკვე გაღებულია, ეს გამოცდა იყო,
ხალხო, გამოცდა!

დავითი — თომა, ამხელა რადაც, რომ გა-
დაგვალახინე თავში, ახლა მართლა უნდა დაგ-
ვარწმუნო, თორემ გვიჭირს შენი დაჭერება!
ხალხიდან შემახნილბი — ხატზე დაიფი-
ცოს, ხატზე!

დავითი — უველა ღრმად მორწმუნე კაცად
გიცნობს, თომა, დაიფიცე და დაგიჭერებო!

თომა — (ცოტახანს დაბნეული დგას, ყოყ-
მანობს, შემდეგ სწრაფი ნაბიჯით მიდის ხატ-
თან, იჩოქებს და ხატს ეამბოროება) ვფიცავ,
რომ კეშმარტია ეს აზრი — ნათლით მოსუ-
ლი... ერს, რომელსაც ასეთი გულმზურვალე
და თავგადადებული შვილები ჰყავს, მარადიუ-
ლი დღეგრძელობა უწერია! რომ აშენდება დი-
დი ტაძარი, რომ უკან დაიხვეს მტერი, რომ
გაბრწყინდება ჩვენი ტანჯული სამშობლო!

ნათია — (ფოცხვერივით გაიკაფავს გზას გა-
ოგნებულ ხალხში და ჭერ კედელ ნედლ კედელს
გაღმონგრევეს, გულწასული ლექსო მის მკლა-
ვეში მიესვენება). ერთი ვინმე მოშეკაროს!

ლექსო — (თვალს ახელს) არა, ნათი, არა!

ხალხში შემახნილბი — ისევ დაინგრევეს
ტაძარი არ აშენდება, არ აშენდება!

თომა — აშენდება!

თამარი — (ჩუხად) როგორ დაიფიცე ტუუ-
ილზე? ხილვა ხომ არა გქონია?

თომა — (ღიმილით) ხილვა არ მქონდა,
გონების განათება კი მქონდა, ასე რომ ტუუი-
ლი არ მიოქვამს, თამარ!

შემახნილბი — აშენდება კი? აშენდება?

ნათია — (წინოს დაუსვენებს შვილს მკლა-
ვეზე) აშენდება კი არა, ავაშენებო!

დავითი — ავაშენებო?

უველა მართმანეთს — ავაშენებო?

ნიმე — შეილო, შეილო!

ხალხი — ავაშენებო?

(მეყურებლის პასუხი უცნობია ჩვენთვის.)

